

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การบริการวิชาการของภาควิชาอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนา
ทักษะอาชีพแก่ชุมชน

รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพิมาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ.2549

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดบริการวิชาการของภาควิชาอาชีวศึกษาในการพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของบุคคลหลายหน่วยงานหลายฝ่ายด้วยกัน คือ ครูฝึกที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำทะเบียนครูฝึกของภาควิชาอาชีวศึกษา สถาบันองค์กร หน่วยงานที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ สืบหาความต้องการในการใช้บริการวิชาการของภาควิชาอาชีวศึกษา คณะผู้ช่วยวิจัยที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาอาชีวศึกษา คณะครูฝึกจากโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะอาชีพ การพ่นทราย การทำขนมปั้นสับ การทำภาพยนตร์ ภาพนิ่ง โปรแกรม Movie Maker และการทำเครื่องประดับด้วยลูกบิดและหินสี ผู้บริหารสถาบัน หน่วยงาน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจาก โรงเรียน แม่แตง โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม และกลุ่มแม่บ้าน บ้านอุโมงค์ น.ส วราภรณ์ คำศิริพิมาน ผู้ช่วยวิจัย ผู้วิจัย ขอขอบคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ยังมิได้เอ่ยนาม ที่ให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือ จนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา คำศิริพิมาน

พ.ศ.2549

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การบริการวิชาการของภาควิชาอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชน
ผู้วิจัย รศ.ดร.กัญญา กำศิริพิมาน
ปีที่ทำวิจัย พ.ศ. 2549

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลครูฝึกทางอาชีวศึกษา และสำรวจความต้องการของชุมชนในการพัฒนาทักษะอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาโครงการฝึกอบรม และจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ กลุ่มศึกษการวิจัยครั้งนี้เลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ครูฝึกทางอาชีวศึกษา ที่ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาภาควิชาอาชีวศึกษา จำนวน 40 คน หน่วยงานในชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 แห่ง และผู้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะอาชีพ จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสำรวจแบบประเมินและหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ จำนวน 4 โครงการ

1. ได้ข้อมูลครูฝึกทางอาชีพของภาควิชาอาชีวศึกษา จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการมากกว่าประกอบอาชีพอื่น โดยแยกเป็นครูฝึกทางสาขา อุตสาหกรรมศึกษา จำนวน 10 คนเป็นเพศชายล้วน มีความชำนาญทางด้านช่าง เช่น คอมพิวเตอร์ ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ งานโลหะ ช่างยนต์ และก่อสร้าง และครูฝึกสาขา คหกรรมศาสตร์ จำนวน 10คนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีความชำนาญทางด้านช่างฝีมืองานประดิษฐ์ แกะสลัก และตัดเย็บเสื้อผ้า และครูฝึกสาขาบริหารธุรกิจศึกษา จำนวน 10คน มีเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีความชำนาญทางการใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมต่างๆ ระบบบัญชี การบริหาร การจัดการธุรกิจและครูฝึกสาขา ศิลปหัตถกรรมจำนวน 10คน มีชายมากกว่าหญิง มีความชำนาญด้านงานศิลปะ งานออกแบบผลิตภัณฑ์

2. ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาทักษะอาชีพ ผลการสำรวจความต้องการของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ต้องการพัฒนาทักษะอาชีพ จากหน่วยงานที่เป็น โรงเรียน กลุ่มแม่บ้าน และสถานประกอบการ จำนวน 20 แห่ง จากสถานศึกษา 15 แห่งและหน่วยงานองค์กรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่อีกจำนวน 5 แห่ง ทุกหน่วยงานล้วนมีความต้องการให้ภาควิชาอาชีวศึกษาจัด โครงการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชนในหน่วยงานของตน

3. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อจัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ แก่ชุมชน ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการตามความต้องการของชุมชนเรียงตามลำดับ ดังนี้คือประเภทวิชาอุตสาหกรรม ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ การพันทลาย ประเภทวิชา วิชาคหกรรมศาสตร์ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ การทำขนมปั้นสิบ ประเภทวิชา บริหารธุรกิจศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพการทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งโปรแกรม Movie Maker และประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ การทำ เครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสี

4. ผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาทักษะอาชีพ 4 โครงการ

4.1 ข้อมูลทั่วไปของการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยประสานงานกับครูฝึกและประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานที่มีความประสงค์ต้องการ พัฒนาทักษะวิชาชีพแก่บุคลากรในหน่วยงานของตนทั้ง 4 หน่วยงาน ได้แก่ โรงเรียนแม่แดง , กลุ่ม แม่บ้าน บ้านอุโมงค์, โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์,โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคมโดย ผู้วิจัยนัด เนาะ ครูฝึกและผู้เข้าฝึกอบรม เตรียมสื่อ, อุปกรณ์วัสดุและสถานที่กำหนดนัดหมายผู้วิจัยและครูฝึก ขอบพบผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องหน่วยงานขององค์กรจากนั้นแนะนำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ ความเป็นมาประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาทักษะวิชาชีพและดำเนินการฝึกอบรมตามแผนที่วางไว้พร้อมสาธิต โดยผู้เข้ารับ ฝึกอบรมต้องผ่านเกณฑ์ทักษะจากการปฏิบัติงานโดยทุกคนจะต้องแสดงผลงาน สูดท้ายสรุปสร้าง ทักษะที่ดีต่ออาชีพแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และทำแบบประเมินและมอบเกียรติบัตร

4.2 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินการจัดการฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะและส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชนทั้ง 4 โครงการ ประกอบด้วย 3 ด้านคือ ด้านการวางแผนการเตรียมงาน โดยภาพรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการดำเนินงานโดยภาพรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ ด้านผลสัมฤทธิ์ใน การจัดโครงการ โดยภาพรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผู้ประเมินส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การฝึกอบรมลักษณะนี้ได้ทักษะและได้แนวทางในการ ประกอบอาชีพ มีประโยชน์อย่างมาก และยังเสนอแนะให้ภาควิชาอาชีวศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อ บริการวิชาการแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่องและหลากหลายอาชีพ

Title : Academic Service of Vocational Education Department for Communities on Occupations Skill Development.

Researcher: Kanya Kumsiripiman

Year: 2006

This research was an attempt to collect the list of trainers in occupation of vocational education department and find the need of community institute in Chiang Mai and to develop the project of occupation skill training. The groups of study were 40 vocational trainers who study the master level of vocational education program, interview 20 institutes in Chiang Mai communities. Instrument were interview, observation form, survey form, evaluate form and 4 occupation skill training projects for 118 trainees.

1. The vocational trainer data were 40 persons mostly work in the government sector more than private sector, divided to be 10 trainers from the field of industrial education all were male and expert in computer , electricity , electronic ,metal, automobile and construction, and 10 trainers from the field of home economic, it were more female than male, expert in craftsman invent, carve, dress making. And another 10 trainers in business education were more female than male and expert in using various program computer, account system, administration and management in business, and the last 10 trainers from the field of art and craft, it were more male than female expert in fine art, designing ,and work of art.

2. Need in occupation skill training of communities in Chiang Mai province.
The 20 institutes in Chiang Mai communities had been needed in occupation skill training program from vocational education department to develop their staffs.

3. The curriculums were developing for occupation skill training project. From the needed of Chiang Mai communities could be building to be 4 occupation skill training projects. It were Blow Sand Technique project, Cooking Pun sib Snack project, Window Movie Maker project, and Decoration with Glass Beads and Color Stone project.

4. The evaluation of 4 occupation skill training project.

4.1 The training project started from the researcher coordinate with accessory in 4 institutes were Mae Tang School, Hong Dong School, San Pa Tong School and groups of housewife in Ban U Mung. Researcher arranged the training project with trainers and trainees, prepared instruction media, materials, tools, and place, after that meet executive and accessory of organization, introduce department of vocational education, Chiang Mai university and explain the objective, background benefit of vocation it could been got from the training, demonstrated, and the trainee should pass the criterion of training and every trainee must show their work lastly summarize good attitude of vocation and evaluate and give certificate.

4.2 The evaluate opinion result of trainees from 4 projects of planning were overall Image be proper in the level of best, processing were overall image be proper in the level of good and the producing of training were overall image be proper in the level of good. Mostly of trainees had opinion that the training made skill and trend for earn a living, very useful, and the department of vocation education should create more various occupation skills training continually to serve communities.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
เขตแดนของการวิจัย	2
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลของการวิจัย	59
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	66
ภาคผนวก ข เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ	72
ภาคผนวก ค ประมวลภาพถ่ายกิจกรรม	81
ประวัติผู้วิจัย	86

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนากำลังคนและพัฒนาคุณภาพของบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศชาติ ต้องช่วยกัน ตามที่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2545) ได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) โดยให้ผู้เกี่ยวข้องในคณะศึกษาศาสตร์ให้มุ่งมั่นในการช่วยยกระดับการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม โดยการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ในการจัดบริการทางวิชาการให้การส่งเสริมร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของบุคคลและองค์กร ภายในและภายนอก ในการบริการทางวิชาการแก่สังคม ตลอดจนเป็นแกนนำในการพัฒนาและประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนหรือผู้สนใจทั่วไปเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการพัฒนาคุณภาพของตนเองและหน่วยงาน อีกทั้ง ตามร่าง พ.ร.บ.การอาชีวศึกษา พ.ศ.2543 มาตรา 8 การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยยึดหลักการให้การศึกษาวินิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและประชาชนทั่วไป ตามความถนัดความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นแหล่งพัฒนาบุคลากรทางวิชาชีพ และทางวิชาการ แก่ชุมชนทางสาขาอาชีพเช่น สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา, คหกรรมศึกษา, เกษตรกรรมศึกษา, บริหารธุรกิจศึกษา และศิลปหัตถกรรม เป็นเวลานานเกือบ 35 ปีแล้ว การร่วมมือกันในการพัฒนาบุคลากรระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการที่ เป็นแหล่งตลาดแรงงานใหญ่ทางด้านวิชาชีพของสถานศึกษานั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีแหล่งข้อมูล และแหล่งถ่ายทอด ोनถ่ายความรู้ทักษะประสบการณ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเป็นผู้นำทางวิชาชีพหลายๆ ด้านซึ่งการพัฒนามนุษย์ที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของชาติข้อที่ (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและสังคมที่มีคุณภาพ

ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่รับผิดชอบในการสอนสาขาวิชาชีพ ของภาควิชาอาชีวศึกษา ที่เห็นความจำเป็นจะต้องให้นักศึกษา ได้มีประสบการณ์ตรงในการนำความรู้ทางด้านวิชาชีพสู่ชุมชน สอดรับกับนโยบายของรัฐบาลยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและสังคมที่มีคุณภาพ ในการส่งเสริมทักษะฝีมือเพื่อสนองตอบต่อโครงการหลายโครงการเพื่อพัฒนาวิชาชีพเช่น โครงการผลิตภัณฑหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ การพัฒนาทักษะฝีมือจะเป็นจุดแข็งของการจตุประกายทักษะความรู้ที่ได้ เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือของผู้เข้าร่วมโครงการใช้ในการประกอบอาชีพและทำธุรกิจ อีกทั้งยังจำเป็นต้องฝึกฝนนักศึกษาอาชีวศึกษา ให้สามารถปฏิบัติจริงในการเป็นผู้ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ทักษะให้แก่ชุมชน อันจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วม

กิจกรรมและผู้เข้ารับการอบรมได้ค้นคว้าการพัฒนาความรู้ความสามารถที่มีอยู่จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในความรู้ความเข้าใจทางทักษะวิชาชีพต่างๆ ที่สนใจมาจัดการกับการเรียนรู้และธุรกิจของตนเองได้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ใคร่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การบริการวิชาการของภาควิชาอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชน นี้ขึ้น เพื่อจะได้จุดประกายและส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนให้มีความรู้ทักษะในการจัดการอาชีพ ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์มากสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้เข้ารับการอบรมฝึกทักษะเพื่อพัฒนาอาชีพและได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรม สนับสนุนการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษาแก่ชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตลอดจนจะเป็นประโยชน์แก่การจัดการความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชนสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลครูฝึกทางอาชีพของภาควิชาอาชีวศึกษา
2. เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการพัฒนาทักษะอาชีพ
3. เพื่อพัฒนาโครงการฝึกอบรมด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ
4. เพื่อจัดโครงการเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ครูอาจารย์ทางด้านวิชาชีพในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่

ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้สนใจในการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาสภาพ พื้นฐานผู้ที่เป็นครูฝึกทางอาชีวศึกษาและ ความต้องการในฝึกอบรม

เชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะอาชีพในชุมชน การเขียนโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ

พัฒนาทักษะอาชีพตลอดจนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะอาชีวด้าน อุตสาหกรรม

คหกรรม บริหารธุรกิจ และศิลปะหัตถกรรม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การบริการวิชาการ หมายถึง กิจกรรมหรือโครงการที่ภาควิชาอาชีวศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้การช่วยเหลือฝึกอบรมวิชาชีพ หรือให้บริการด้านวิชาการแก่นักเรียนนักศึกษาประชาชน ผู้สนใจ

การพัฒนาทักษะอาชีพ หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงของผู้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จากครูฝึกภาควิชาอาชีวศึกษา ให้เกิดทักษะในอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม ศึกษา, วิศวกรรมศาสตร์, ธุรกิจศึกษาและศิลปหัตถกรรม

ครูฝึก หมายถึง ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะเฉพาะด้าน ทางอาชีพที่สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้รับการฝึกอบรมได้ ซึ่งเป็นครูฝึกที่ศึกษาในระดับปริญญาโท ทางอาชีวศึกษาที่มาจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นทางอาชีพที่สร้างขึ้น โดยเน้นภาคปฏิบัติในการพัฒนาทักษะอาชีพของภาควิชาอาชีวศึกษาที่จัดบริการเฉพาะกิจให้แก่ผู้สนใจ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลครูฝึกทางอาชีพของภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ได้ทราบความต้องการของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ด้านความร่วมมือในการพัฒนาทักษะอาชีพ
3. ได้พัฒนาโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการพัฒนาทักษะอาชีพ 4 โครงการ
4. ได้ทราบผลของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การบริการวิชาการของภาควิชาอาชีพศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบดังนี้

1. การบริการวิชาการ
2. การพัฒนาทักษะวิชาชีพ
 - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ
 - การพัฒนาการทางด้านอาชีพ
 - การจัดการศึกษาวิชาชีพ
 - การพัฒนาการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริการวิชาการ

ความหมายของการให้บริการ

ความหมายของคำว่าบริการวิชาการนั้น ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้หลายประการดังนี้คือ

พจนานุกรมไทย ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2539 ได้ให้ความหมายของการให้บริการวิชาการ ดังนี้ การให้บริการ หมายถึง การช่วยเหลือ,การเกื้อกูล

งานวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับวิชาความรู้

ส่วน สุมิตร คุณานุกร (2518, หน้า157) ให้ความหมายของงานวิชาการว่าหมายถึง กิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดความรู้และการศึกษาของเด็ก

ส่วน ภิญ โฉม สาธ (2528, หน้า 324) ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า ได้แก่กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ดังนั้นคำว่าบริการงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่จัดขึ้นในสถาบันการศึกษาเพื่อให้การช่วยเหลือ หรือเป็นการบริการด้านวิชาการที่นักศึกษาได้รับจากภาควิชา

ลักษณะและขอบเขตของงานวิชาการ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ขอบเขตของงานวิชาการ ไว้ดังนี้

วิจิตร ศรีสอ้าน (2525,หน้า32) กล่าวถึงขอบเขตของงานวิชาการ ประกอบด้วยหลักสูตร และการสอน งานส่งเสริมวิชาการ งานวิจัยและงานบริการวิชาการ ส่วน สงัด อุทรานันท์ (2526,หน้า30-34) ได้กล่าวถึงขอบเขตของการปฏิบัติงานวิชาการไว้ว่า ประกอบด้วย หน่วยงานย่อยๆ ดังนี้ งานที่เกี่ยวกับการจัดการบุคคล ได้แก่ การจัดบุคลากร งานพัฒนาบุคลากร งานบำรุงขวัญบุคลากร งานที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ งานระเบียบนักเรียน งานห้องสมุด งานบริการสื่อการสอน งานแนะแนวการศึกษา งานที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผล การศึกษา ได้แก่ งานข้อสอบมาตรฐาน งานวัดผลและประเมินผลการเรียน งานประเมินโครงการ งานที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ งานการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนและงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

สำหรับ หวน พันธุ์พันธ์ (2528,หน้า10-17) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติงานวิชาการคือ การควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครูประจำการ การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินมาตรฐานในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงโรงเรียน ตลอดจน การตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาแก่โรงเรียน ส่วน อุทัย บุญประเสริฐ (2522 : 48) เห็นว่า การบริการทางวิชาการ อาจจัดเป็น การจัดอบรม ฝึกปฏิบัติการ สัมมนา อภิปราย และการเผยแพร่ความรู้ การให้คำแนะนำปรึกษา การร่วมกันค้นหาและแก้ปัญหา และ สากล จริยวิทยานันท์ (2524 : 114) ให้ความเห็นว่า การบริการวิชาการไม่จำกัดเฉพาะการบริการด้านความรู้เท่านั้น แต่รวมถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานบางอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสังคมด้วย นอกจากนี้ สุรินทร์ ปัทมาคม และคณะ (2521 : 55-56) ได้ศึกษาสถานภาพการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยพบว่า ลักษณะการให้บริการ มีทั้งหน่วยงานจัดขึ้นเองและจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น ส่วนวิธีการให้บริการมีหลายวิธี เช่น การบรรยาย ปฏิบัติการ การแจกจ่ายเอกสาร การสาธิต การสัมมนา การอภิปราย การศึกษาเฉพาะกรณี การประชุมเชิงวิชาการ การให้บริการทางวิทยุ เป็นต้น

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536,หน้า7) ได้กำหนด ขอบเขตงานวิชาการออกเป็น 7 งาน คือ

1. งานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานด้านการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผล และประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานการนิเทศภายใน
7. งานอบรมทางวิชาการ

นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 17) ได้กล่าวถึงขอบเขตของงานวิชาการว่า ควรจะประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ แผนปฏิบัติงานวิชาการ โครงการสอน และบันทึกการสอน
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการฝึกงาน
3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน และการจัดห้องสมุด

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า ลักษณะและขอบเขตของงานบริการวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมทุกชนิดที่จัดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและส่งเสริมพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

กัญญา กำศิริพิมาน (2548) คู่มือการปฏิบัติงานของอาจารย์สาขาวิชาอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2548 ได้กล่าวถึงหลักสูตรภาควิชาอาชีวศึกษาไว้ดังนี้คือ

ปรัชญา

จัดการศึกษาเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยตลอดจนเป็นศูนย์กลางทางด้านอาชีวศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกต่อท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยยึดมั่นหลักแห่งเสรีภาพทางวิชาการและสังคมนิยมแห่งภาควิชาอาชีวศึกษาพึงฝึกฝนในการฝึกฝนตน เป็นผู้รู้จริง คิดเป็น ปฏิบัติได้สามารถ ครอบตนครองคน และครองงานด้วยมโนธรรม และจิตสำนึกต่อสังคม

ปณิธาน

ภาคอาชีวศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มุ่งผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตทางอาชีวศึกษา ให้เป็นผู้รู้จริง คิดเป็นปฏิบัติได้ สามารถพัฒนาคน และพัฒนางานด้วยมโนธรรมและจิตสำนึกต่อการพัฒนาสังคมต่อไป

นโยบาย

1. สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการส่งเสริมการวิจัยสร้างบรรยากาศทางวิชาการและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม
2. ผลิตบัณฑิตทางอาชีวศึกษาทุกระดับให้ความรู้และทักษะทางอาชีวศึกษา มีเจตคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดี มีความสุข
3. สร้างเสริมความเป็นสากลทางอาชีวศึกษา โดยความร่วมมือกับสถาบันทั้งภายในและภายนอกประเทศ
4. ส่งเสริมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
5. จัดบริการทางวิชาการในด้านอาชีวศึกษาแก่ชุมชน และสังคม

พันธกิจ

1. จัดสัมมนาเพื่อการพัฒนาทางวิชาการและการบริการ
2. ให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่ชุมชน
3. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น
4. ศึกษาผลงานสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

ภารกิจ

มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการสาขาอาชีวศึกษา โดยแสวงหาความรู้ใหม่ถ่ายทอดความรู้พัฒนาความรู้ทางด้านอาชีวศึกษารวมทั้งการพัฒนาบุคลากรก่อนประจำการระหว่างประจำการในด้านอาชีวศึกษา

การจัดการศึกษา

1. จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี คือ

1.1 หลักสูตรสาขาวิชาการเกษตรกรรม ในหลักสูตรนี้ นักศึกษาจะศึกษาในเรื่องหลักสูตรการสอน การจัดการ และการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม

1.2 หลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ในหลักสูตรนี้ นักศึกษาจะศึกษาจะศึกษาในเรื่องหลักสูตรการสอนการจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคหกรรมศาสตร์ประกอบด้วย 4 แขนงวิชา คือคหกรรมศาสตร์ทั่วไป,อาหารและโภชนาการ, ผ้าและการแต่งกาย,พัฒนาการครอบครัวและการเลี้ยงดูดูแลเด็ก

1.3 หลักสูตรสาขาวิชาบริหารธุรกิจศึกษาในหลักสูตรนี้ นักศึกษาจะศึกษาในเรื่องหลักสูตร การสอน การจัดการ และการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านบริหารธุรกิจ

1.4 หลักสูตรสาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในหลักสูตรนี้ นักศึกษาจะศึกษาในเรื่องหลักสูตร การสอน การจัดการการเรียนรู้เกี่ยวกับงานช่างไฟฟ้า- อิเล็กทรอนิกส์ งานช่างโลหะจักรกล งานไม้ – งาน ไช้ทอก่อสร้าง งานช่างเครื่องยนต์และงานอุตสาหกรรมประดิษฐ์

2. จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต(ปริญญาโท) สาขาวิชาอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 2 ภาค คือ

2.1 ภาคปกติ เรียนวันจันทร์- ศุกร์เป็นการศึกษาแผน ก.(2) นักศึกษาจะต้องเรียนกระบวนวิชาต่างๆที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิตและทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต

2.2 ภาคพิเศษ เรียนวันเสาร์- อาทิตย์ เป็นการศึกษาด้านพิเศษ. (ภาคพิเศษ) นักศึกษาจะต้องเรียนวิชาต่างๆ ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 46 หน่วยกิต และการค้นคว้าแบบอิสระ 6 หน่วยกิต

การพัฒนาทักษะอาชีพ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ

ความหมายของอาชีพ อาชีพเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เกิดรายได้ และเป็นรากฐานที่สำคัญของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม มีนักวิชาการต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ให้ความหมายไว้ว่า อาชีพหมายถึงชนิดของงานที่บุคคลนั้น ทำอยู่เป็นงานที่ทำแล้วได้รับค่าจ้าง เงินเดือนหรือสิ่งตอบแทน โดยไม่คำนึงถึงว่าจะได้รับในรูปแบบเงินสด หรือสิ่งของหรืองานที่ทำโดยไม่รับค่าจ้างหรือผลกำไรให้แก่สมรสหรือโดยการอุปถัมภ์เลี้ยงดูในฐานะบุตรธิดา ส่วน กรมการจัดหางาน (2538) ได้ให้ความหมายของคำว่า “อาชีพ” หมายถึง งานประกอบการค้า งานที่ใช้วิชาชีพ หรืองานอื่นๆ ซึ่ง บุคคลใดบุคคลหนึ่งกระทำอยู่แต่ไม่ได้หมายถึงอุตสาหกรรม สถานการณ์ทำงาน หรือประสบการณ์ในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานนั้นๆ สำหรับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542(2542, หน้า 1362) ได้ให้ความหมายอาชีพว่าคือ การเลี้ยงชีวิต การทำมาหากิน งานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ

พอสรุปได้ว่าอาชีพ หมายถึง การประกอบกิจกรรมหรือการทำมาหากินเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งความสงบสุขของประเทศชาติด้วย

อัครพงษ์ สัจจวาทิต (2546) ได้ให้ความหมายคำว่าวิชาชีพไว้คือ

1. วิชาชีพ ความหมายโดยพยัญชนะ

คำว่า วิชาชีพ เป็นคำสนธิระหว่างคำว่า วิชา กับคำว่า อาชีพ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายวิชาชีพว่า อาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ ซึ่งหากถือว่า ความชำนาญ เป็นความรู้เชิงปฏิบัติ (performative knowledge) ดังที่นักญาณวิทยา (epistemologist) บางท่านได้จัดไว้ (maccia,1973:67) ก็อาจกล่าวได้ว่าวิชาชีพ คือ อาชีพที่ต้องอาศัยทั้งความรู้เชิงทฤษฎีและปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

พจนานุกรมฉบับเดียวกันให้ความหมายของ อาชีพ ว่า การเลี้ยงชีวิต การทำมาหากิน งานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ และ คำว่า วิชา ว่า ความรู้ที่ได้ด้วยการเล่าเรียนหรือฝึกฝน เช่นวิชาหนังสือ วิชาช่าง ตีความได้ว่า วิชาหนังสือคือความรู้เชิงทฤษฎี และวิชาช่างก็คือวิชาเชิงปฏิบัติ หรือทั้ง 2 อย่างผสมกัน

2. การบริการวิชาชีพ

บริการวิชาชีพเป็นองค์ประกอบอย่างแรกที่เราคาดไม่ถึงของวิชาชีพทั้งนี้เพราะถ้าไม่มีการบริการของวิชาชีพ คือคนกลุ่มใดๆ ไม่มีองค์ความรู้อะไรบริการแก่ใครๆ เลย ก็บอกได้ว่า วิชาชีพนั้นยังไม่เกิดขึ้นในโลก หรือถ้ามีองค์ความรู้นั้นๆ อยู่ แต่ไม่มีการให้บริการก็เท่ากับว่า วิชาชีพนั้นไม่มีอยู่ในสังคมในเวลานั้น ด้วยเหตุนี้เราจะเห็นได้ว่า บริการวิชาชีพ เป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรกของการเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของวิชาชีพจึงสมควรจัดไว้เป็นองค์ประกอบหลักอย่างแรกของวิชาชีพปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อการเลือกอาชีพ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพมี 2 ประการ คือปัจจัยภายใน ได้แก่ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ บุคลิกภาพ ความถนัด ความต้องการส่วนตัว และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ครอบครัว สภาพแวดล้อมทางสังคม เพื่อน (ทัศนศาสตร์ ทอภักดี และคณะ .2543 หน้า 110) ซึ่งสอดคล้องกับ พุดตาน ศรีเมฆ (2541, หน้า 28) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกอาชีพมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม ระดับสติปัญญา
2. ปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บิดา มารดา เพื่อน รุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ
3. ปัจจัยข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เช่นหนังสือพิมพ์

การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ มีหลายปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้อง

อนเนก ชิดเกษร (2542) ได้อธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อการเลือกอาชีพพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) มาสโลว์ (Maslow) กล่าวว่า ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ อาหาร น้ำ ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เป็นต้น และสอดคล้องกับ Hoppock(1971:98-99) โดยอธิบายว่าคนเราจะเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการทางด้านร่างกายอย่างน้อยสามารถสนองความต้องการขั้นต่ำสุดในมาตรฐานของการดำรงชีวิตซึ่งแต่ละคนจะแตกต่างกันไป

1.2 ความต้องการทางด้านจิตวิทยา (Psychological Needs) การเลือกประกอบอาชีพของคนเหล่านั้น นอกจากการขึ้นอยู่กับความต้องการทางด้านร่างกายแล้ว จิตใจยังมีผลต่อความต้องการในการประกอบอาชีพ ซึ่งความต้องการทางจิตวิทยาประกอบด้วย

1.2.1 ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Security or Safety Needs) เมื่อมนุษย์มีสิ่งจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตไว้ตอบสนองความต้องการแล้ว มนุษย์ต้องการหลักประกันว่าพวกเขาจะมีสิ่งต่อไปนี้เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายตลอดเวลาคือ สุขภาพดี ทรัพย์สินสมบัติพอกินพอใช้ รอดพ้นจากอันตรายทั้งปวง สามารถดำเนินชีวิตไปได้อย่างราบรื่น ในสังคมปัจจุบัน

1.2.2 ความต้องการทางด้านสังคมหรือการยอมรับจากผู้อื่น (Social or Belonging Needs) ภายหลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกายและความมั่นคงปลอดภัยแล้วมนุษย์ก็มีความต้องการที่จะมีโอกาสเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรต่างๆ โดยอยากจะคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นรวมทั้งจะได้รับความมิตรภาพและความเห็นใจจากกลุ่มเพื่อนฝูง

1.2.3 ความต้องการทางด้านชื่อเสียงเกียรติยศ (Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นหรืออยากให้บุคคลอื่นสรรเสริญหรือนับหน้าถือตา เมื่อบุคคลใดก็ตามที่ประสบ ความสำเร็จต่างๆ ด้านความต้องการขั้นนี้จะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกตนเองมีค่ามากที่สุด

1.2.4 ความต้องการความสมหวังของชีวิต (Self – Actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุด ความต้องการขั้นนี้เป็นกรต้องการกระทำ หรือทุกสิ่งทุกอย่างจะทำ เช่นอยากประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพสูงที่สุด

2 รายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

รายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดความสามารถของนักศึกษาที่จะได้รับการศึกษาในด้านปริมาณและคุณภาพโดยทั่วไปแล้ว การบริการทางการศึกษาระดับสูงหรือมีคุณภาพดีย่อมเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าบริการทางการศึกษาระดับต่ำกว่าและด้อยคุณภาพกว่า

3 อาชีพของผู้ปกครอง

ปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับอาชีพของบิดามารดา เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดมากกว่าบุคคลอื่น จึงจะให้ผลต่อการเลือก อาชีพที่เหมือนและคล้ายคลึงกับบิดา มารดา หรืออาจเป็นบุคคลที่มีส่วนสนับสนุนแนะนำส่งเสริมให้เลือกอาชีพนั้นๆ

4 สถิติปัญญาและความถนัด

สถิติปัญญาจะเป็นตัวบ่งบอกถึงความสามารถในการเรียน วิชาสาขาที่ต้องใช้ความคิด

คำนวณ หรือมีความยุ่งยากซับซ้อนมากผู้ที่มี ระดับสติปัญญาสูงจึงจะสามารถเรียนได้ เช่น แพทย์ วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น แต่บางสาขาวิชาไม่จำเป็นต้องคำนวณหรือไม่ยุ่งยากซับซ้อนเป็นการใช้ทักษะ การปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ผู้ที่มีระดับสติปัญญาไม่สูงมากนักก็สามารถเรียนได้ เช่น

สาขาวิชาชีพต่างๆดังนั้น ในการตัดสินใจเลือกเรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพ ผู้เรียนจึงต้องพิจารณาความสามารถทางสมองให้เหมาะสมกับตนเอง จึงจะมีโอกาสได้รับผลสำเร็จ ในการพิจารณาระดับสติปัญญาของนักเรียนดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพ นอกจากสติปัญญาแล้วถ้าเลือกตามความถนัดของตนเองย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จในวิชาชีพนั้นๆมากกว่า การที่บุคคลมีความถนัดไม่เหมือนกัน ก็เพราะมนุษย์เกิดมามีความแตกต่างกัน ความถนัดจึงเป็นความสามารถเฉพาะบุคคล ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด องค์ประกอบสำคัญของความถนัด คือ ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มากฉะนั้นในการวัดความถนัดจึงไม่ได้วัดเฉพาะสิ่งติดตัวมาแต่กำเนิด แต่จะเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งหมดที่สืบเนื่องมาจากสังคม และสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นผลทำให้แต่ละคนยังมีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

5 ความคาดหวังในการมีงานทำ

อเนก ชิตเกสร (2542,หน้า 10) กล่าวว่าการศึกษาที่นักเรียนจะเลือกเรียนสาขาใดก็ตามย่อมมุ่งหวังที่จะออกไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาเลี้ยงชีพ คนที่ไม่มีการมีงานทำย่อมก่อให้เกิดความเสียหายกับตนเอง เป็นปัญหาทางสังคมและขัดขวางต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการประกอบอาชีพจึงต้องพิจารณาถึงความต้องการทางด้านแรงงานในตลาดแรงงานเป็นหลักด้วย

6 ความคาดหวังเกี่ยวกับรายได้

บุคคลจะเลือกอาชีพใดย่อมคำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ อาชีพใดให้ผลตอบแทนสูงหรือหรือมีรายได้ดี จะเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลอยากประกอบอาชีพนั้น ในทางเศรษฐศาสตร์ ผลตอบแทนของการทำงานคือรายได้ซึ่งมีอยู่ 2 ประเภท คือ รายได้ที่ไม่เกี่ยวกับตัวเงิน เช่น ความพึงพอใจ และรายได้ที่เกี่ยวกับตัวเงิน เช่น เงินเดือน และคนจะเลือกอาชีพที่มีรายได้สูงสุดหรือมีอรรถประโยชน์สูงสุด ในภาวะตลาดแรงงานทั่วไป อาชีพที่มีรายได้สูงย่อมมีผู้ต้องการทำงานจำนวนมาก ทำให้เกิดอุปทานแรงงานสูง แต่การตัดสินใจเลือกอาชีพ บุคคลจะพิจารณารายได้ที่ไม่เกี่ยวกับเงินควบคู่กันไปด้วย ขึ้นอยู่กับฐานะเศรษฐกิจของของบุคคลนั้น การจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตามที่ตนเองถนัดและเพื่อช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพสามารถเลือกอาชีพ สามารถเลือกอาชีพและเตรียมตัวในการทำงานได้ในอนาคต การเรียนการสอนจะมุ่งเน้นถึงบทบาทของการทำงาน การใช้เวลาว่าง หรือการใช้ชีวิตในครอบครัว การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะในการเลือกอาชีพเป็นสิ่งที่ตนเองต้องการทำและการเลือกอาชีพควรเลือกให้เหมาะสมกับการศึกษาและสร้างโอกาสที่ทำให้ก้าวหน้าได้

การพัฒนาการด้านอาชีพ

Ginzberg (อ้างถึงในอรอนงค์ รัชญะวัน, 2539, หน้า 45-48) ได้ทำการวิจัยด้านพฤติกรรมพัฒนาการด้านอาชีพ และได้สรุปกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลและต่อมา Ginzberg ได้ปรับปรุงหลักการบางประการในทฤษฎีดังกล่าวนี้

1. กระบวนการเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพ เกิดขึ้นตลอดชีวิตและเปิดกว้าง บุคคลอาจเปลี่ยนงาน เพราะงานใหม่ให้ความพึงพอใจ ได้ดีสภาพ เนื่องจากการเปลี่ยนความรับผิดชอบ ความกดดันหรือให้ทางเลือกในการทำงานของบุคคล
 2. กระบวนการเลือกอาชีพจะไม่ย้อนกลับ กระบวนการเตรียมตัวเลือกอาชีพใช้ระยะเวลาอันช้านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประมาณ 80% ศึกษาต่อถึงระดับปริญญาตรี สิ่งที่คุณหนุ่มสาวเผชิญในช่วงอายุวัยรุ่น คือการวางแผนการเพื่อให้มีโอกาสเลือกได้มาก อย่างน้อยที่สุดเพื่อแน่ใจว่าเขามีสิทธิในการเข้ามหาวิทยาลัยหรือได้งานที่ดี โดยที่ถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูง โอกาสที่เขาเลือกอาชีพจะกว้างขวางขึ้น
 3. การมองงานในทัศนคติที่ดี บุคคลมีความพยายามที่จะทำงานเพื่อสนองความพึงพอใจหรือความต้องการของตน โดยให้ตนเองเป็นประโยชน์ในงานที่เขามีโอกาสทำและตระหนักถึงสิ่งที่เขาปฏิบัติในงาน
 4. ข้อจำกัดบางอย่าง เช่น รายได้ต่ำ สถานภาพครอบครัว ทัศนคติ ค่านิยมของบิดามารดา ระดับการศึกษาต่ำ ความไม่กลมกลืนกันระหว่างการศึกษากับอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นต้องพิจารณาบุคคลที่ไม่มีโอกาสที่จะประกอบอาชีพที่รายได้ดีมีเกียรติในสังคมได้น้อย
 5. โอกาสในโลกของงานที่จะต้องพิจารณา ความสำคัญของการรับรู้โอกาสของบุคคลว่าเขามองเห็นโอกาสหรือไม่
 6. แนวโน้มในเรื่องค่านิยมมีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน และมีบทบาทสำคัญในการค้นหาความพึงพอใจของบุคคล วิถีชีวิตของบุคคลมีผลกระทบต่อการตัดสินใจด้านอาชีพ
- สำหรับ Ginzberg เน้นในเรื่องของกระบวนการเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพที่เกิดขึ้นได้ตลอดช่วงอาชีพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและวิถีชีวิตของบุคคล
- Ginzberg ได้แบ่งขั้นตอนการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ระยะ คือ
1. ระยะเพื่อฝัน วัยเด็กถึงอายุ 11 ปี เด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพในรูปของความปรารถนา มีความเพื่อฝันถึงอาชีพต่าง ๆ ที่ตนชอบ โดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม โดยที่ไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเองและความเป็นไปได้โดยทั่วไป
 2. ระยะพิจารณาอาชีพ อายุ 1 ปี ถึง 17 ปี การเลือกอาชีพเป็นการเลือกที่ยึดองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองอยู่
 - 2.1 ชั้นแห่งความสนใจ อายุ 11 ถึง 12 ปี เป็นพื้นฐานขั้นแรกในการเลือกอาชีพ โดยไม่คำนึงถึงความสามารถที่แท้จริง

2.2 ชั้นแห่งความสามารถ อายุ 13 ถึง 14 ปี วัยรุ่นคำนึงถึงความสามารถในการวางแผนเลือกอาชีพ ความรู้ในความสามารถของตนยังไม่สมบูรณ์ การเลือกยังเป็นการทดลอง

2.3 ชั้นแห่งการเปลี่ยนแปลง อายุ 17 ปี ระยะนี้จะมีการประนีประนอมกันระหว่างความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม ซึ่งเป็นการประนีประนอมในการเลือกอาชีพ เด็กจะมีความเข้าใจตนเองดีพอสมควร จะรู้ว่าตัวเองต้องการอะไร อยากจะทำอะไร และสามารถที่จะทำอะไรได้บ้าง แต่ในระยะนี้เด็กขาดความรอบคอบ โดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพของบุคคล

3. ระยะเลือกอาชีพตามความเป็นจริง อายุ 17 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่ ระยะนี้การเลือกจะเป็นการประนีประนอม องค์ประกอบที่เป็นจริงของอาชีพ และองค์ประกอบส่วนบุคคล

3.1 ชั้นสำรวจอาชีพ บุคคลสำรวจอาชีพต่าง ๆ เพื่อค้นหาอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตัวเอง ชั้นนี้บุคคลจะทดลองเรียนวิชาการ และวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองสนใจ

3.2 ชั้นรวบรวมความคิด บุคคลมีความพร้อมที่จะเลือกอาชีพที่บุคคลมีความสนใจอยู่ประมาณสองสามอาชีพ

3.3 ชั้นตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นสุดท้าย บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงอาชีพเดียว ระยะนี้บุคคลจะฝึกหาความรู้ ประสบการณ์ในงานเฉพาะด้านเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลนั้น ดำเนินไปอย่างมีขั้นตอน ตามอายุซึ่งเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิตการทำงาน ดังนั้น บุคคลควรมีการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพตามความต้องการ และตามสถานภาพ โดยรวมไปถึงการศึกษาลักษณะงานประเภทต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เพราะจะทำให้ไม่เป็นการเสียเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการเปลี่ยนงาน

ปัญหาในการเลือกอาชีพ

วัฒนา พัชราวณิช (2531, หน้า 171 – 172) กล่าวว่า บุคคลมีความคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ดังนี้

1. บุคคลมีความต้องการที่จะทราบข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพ ต้องการทราบถึงผลดี ผลเสียของอาชีพต่าง ๆ ก่อนที่จะพิจารณาเลือกอาชีพ

2. บุคคลจะคิดหาเหตุผลที่กว้าง ๆ มากมายก่อนการตัดสินใจเลือกอาชีพ บางครั้งอาจกลัวว่าจะประสบความล้มเหลวในการเลือกอาชีพ บางคนอาจมีความคิดทะเยอทะยานสูงเกินไปในการเลือกอาชีพบางคนมีความรู้เพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ

3. การแสวงหาโอกาสหรือประสบการณ์ในการทำงาน การไปดูสถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพการฝึกงาน และการสนทนาพูดคุยกับบุคคลที่ทำงานอาชีพต่าง ๆ กัน บุคคลแต่ละคนจะสนใจเกี่ยวกับการแสวงหาสิ่งดังกล่าวนี้ต่างกัน บางคนอาจจะให้ความสนใจมาก บางคนอาจจะให้ความสนใจน้อยและบางคนอาจจะไม่ให้ความสนใจเลยขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งต้องอาศัยการแนะนำเป็นรายบุคคล

4. ความรู้เกี่ยวกับการฝึกงานหรือการทดลองปฏิบัติงาน ผู้สนใจในอาชีพบางคนอาจมีความรู้ที่ดีในแต่ละอาชีพ เนื่องจากได้มีประสบการณ์โดยตรงมาแล้ว เช่น การฝึกงานจนมีความรู้ลึกเข้าใจในงานอย่างดี เพื่อจะเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเองต่อไป

5. ฐานะและเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อทางเลือกอาชีพ ฐานะครอบครัวของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน อาชีพบางอย่างต้องการค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนสูง ในขณะที่บางอาชีพไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนมาก สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้การแนะนำเป็นรายบุคคล

6. บุคคลบางคนวางแผนที่จะยึดอาชีพเป็นหลัก แต่บางคนกลับไปคิดถึงทางเลือกอาชีพชั่วคราวเท่านั้น

7. ความจำเป็นต้องเข้ารับการศึกษา มีผลต่อทางเลือกอาชีพโดยตรง

8. บุคคลบางคนมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนและประกอบอาชีพไปพร้อม ๆ กัน เพราะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

การมองปัญหาในการเลือกอาชีพมีพื้นฐานบนความต้องการเลือกอาชีพโดยทั่วไปของคนไทย ซึ่งกล่าวถึงฐานะและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อทางเลือกอาชีพโดยตรง และความจำเป็นต้องเข้ารับการศึกษาของพลเมืองชาตินั้นเองแนวคิดเกี่ยวกับการทำงาน : การประยุกต์ใช้ความรู้

การจัดการศึกษาวิชาชีพ

สุนทร สุนันท์ชัย (2529) ให้ข้อเสนอแนะในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพในระดับท้องถิ่นว่า ผู้จัดทำจำเป็นต้องศึกษาความต้องการของคนแต่ละกลุ่ม แต่ละบุคคลให้แน่ใจว่าเขาต้องการทำอะไรและจัดให้เหมาะสมกับความต้องการของเขา และควรจะต้องเข้าใจว่า การฝึกอบรมวิชาชีพนั้นมิได้หมายความว่าสอนแต่เฉพาะทักษะในทางวิชาชีพเท่านั้น เพราะทักษะในทางวิชาชีพนั้นจะนำไปใช้ได้ก็ต่อเมื่อมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องและเอื้ออำนวยอีก เช่น ความรู้เกี่ยวกับการตลาด การจัดการสินเชื่อ มนุษยสัมพันธ์ การรวมกลุ่ม ฉะนั้น แนวทางการจัดจึงควรสอดคล้องกับเรื่องเหล่านี้ไว้ในหลักสูตรด้วย

นอกจากนี้ สุนทร สุนันท์ชัย (2529) ยังได้สรุปถึงวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาวิชาชีพว่ามี 3 ประการ ดังนี้

1. ฝึกวิชาชีพเพื่อให้มีงานทำ
2. ฝึกวิชาชีพเพื่อให้ประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง
3. ฝึกวิชาชีพเพื่อนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง

ส่วนทางด้านกรมวิชาการ (2538) ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาอาชีพไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. จัดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
2. จัดให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น
3. จัดให้ผู้เรียนมีคุณธรรมที่ดีงาม
4. จัดเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย
5. จัดเพื่อพัฒนาอาชีพ
6. จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน
7. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานที่เรียนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านทักษะอาชีพ

สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (อ้างใน ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ , 2543) ได้เสนอหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาอาชีพว่า การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพเป็นการจัดการที่ให้บริการการศึกษาด้านอาชีพแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับความรู้ มีทักษะด้านอาชีพและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะ เป็นอาชีพอิสระหรืออาชีพรับจ้างในตลาดแรงงาน หรือปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเอง และชุมชนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยมีหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ ยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของประชาชนดังมีวัตถุประสงค์ในการจัด ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้และแก้ปัญหาค่าความยากจน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ
2. เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างการทำงานและความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพขั้นพื้นฐานที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ชีวิต

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

นักรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น ส่วนใหญ่จะมีแนวคิดและจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุคคลทั่วไป ให้ได้ศึกษาอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ความต้องการของผู้เรียน และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และให้มีทักษะทางอาชีพ เพื่อประกอบอาชีพใหม่ สำหรับผู้ที่ยังไม่มีอาชีพ และเพื่อยกระดับหรือพัฒนาอาชีพเดิมสำหรับผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว ดังนั้นจึงได้มุ่งเน้นการฝึกอบรมเพื่อประกอบอาชีพ ปัจจุบันคณะกรรมการแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจ้างงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2530, หน้า 14-24) ได้สรุปความมุ่งหมายของการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น คือ

1. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการฝึกอาชีพตามความถนัดเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ
2. เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางขึ้นให้ประชาชนได้ฝึกและศึกษาวิชาชีพอย่างแพร่หลายและสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ
3. เพื่อพัฒนาและยกระดับฝีมือ แรงงานให้มีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของตลาดและสภาพท้องถิ่น

การจัดการฝึกอบรมอาจจัดได้หลาย ๆ วิธี ขึ้นอยู่กับสภาพและองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ฝึกสอน เวลา สถานที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญแก่ ผู้เข้ารับการอบรมหรือกลุ่มเป้าหมาย เพราะจุดมุ่งหมาย เพราะจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ มีทักษะ นำไปสู่การประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

ชูเกียรติ ลิขสุวรรณ (2534, หน้า 17) กล่าวถึงการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นว่า เป็นการให้ความรู้และเพิ่มพูนทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็น และการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาทักษะฝีมือในอาชีพที่ทำอยู่

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2541, หน้า 83) ได้ให้แนวคิดในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นไว้ว่า เป็นการส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่ทำให้เกิดรายได้ได้ โดยมีหลักในการจัดคือ จัดตามความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกอาชีพหลากหลายพัฒนาอาชีพได้ด้วยความมั่นใจและนำไปใช้ได้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน

1. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ มีทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ การหารายได้ การมีงานทำ และการพึ่งพาตนเอง
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจขนาดย่อมได้
3. เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนของโครงสร้างการทำงานและความต้องการตลาดแรงงาน

ประชิด ตี๋สกุล (2538) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน ดังนี้

1. ปรัชญาการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน จะต้องจัดให้เหมาะสมและให้สอดคล้องกับภาวะสังคมและสิ่งแวดล้อม จะต้องจัดตามความต้องการของผู้เข้าอบรมท้องถิ่น เพื่อให้ผู้อบรมคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหาและพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจเพิ่มพูนรายได้ให้กับตนเอง เป็นการพัฒนาคูณภาพชีวิตและยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งทางภาครัฐและเอกชน

2. นโยบายการจัดการศึกษาอาชีพพระยะสันเป็นการจัดอบรมให้แก่ผู้ด้อยโอกาสเพื่อสอนให้มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ ให้ผู้ว่างงานมีงานทำและสามารถพัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้น

3. หลักสูตรอาชีพพระยะสันต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้อบรมและท้องถิ่นเป็นหลัก

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (อ้างใน ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ, 2543 หน้า 17) ยังได้เสนอแนวทางในการจัดฝึกอบรมอาชีพพระยะสัน โดยเริ่มสำรวจกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงและต้องอย่างต่อเนื่อง ในด้านหลักสูตร ควรเป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้นำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด เช่น ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาอาชีพนั้น ๆ หรือใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ทั้งนี้ ต้องประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนกระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้น เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะ ตลอดจนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาอาชีพซึ่งสามารถทำได้โดยการแนะนำอาชีพ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพและสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งระหว่างเรียนและหลังจากเรียนจบแล้ว นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพขึ้นในชุมชน เพื่อสามารถดำเนินเป็นธุรกิจขนาดย่อมได้อย่างครบวงจร

สมฤทธิ ไกลถิ่น (2542) เสนอแนวทางในโครงการฝึกจัดอบรมอาชีพพระยะชั้นดังนี้คือ ก่อนการฝึกอบรมผู้ดำเนินการควรประชาสัมพันธ์โครงการ ควรสำรวจความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ควรกำหนดพื้นที่และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้เหมาะสม ควรมีการวางแผนปฏิบัติงาน คือ มีการจัดเตรียมหลักสูตรการฝึกอบรม การสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์รวมถึงมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลังจากการฝึกอบรมควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการ

วินัย สายหงส์ (2523, หน้า 27 – 28) กล่าวว่า การพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ให้มีความรู้ ทักษะเพื่อการอาชีพหรือมีงานทำนั้น นอกจากคำนึงถึงสภาพความพร้อม ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วยังต้องคำนึงถึงความแตกต่างด้วย การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้มีความยืดหยุ่น ตอบสนองต่อสภาพและความแตกต่าง ด้านความสนใจ และความต้องการจากพื้นที่ที่แตกต่างกัน

การพัฒนาการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

อบรมวิชาชีพ

ลักษณะโครงการอบรมวิชาชีพพระยะชั้น

หลักการและเหตุผลเกี่ยวกับการดำเนินการของโครงการ ปัจจุบันพื้นที่สูงของประเทศไทยประกอบด้วยประชากรจากหลายเผ่าพันธุ์ ที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมประเพณี ของประชากรในกลุ่มที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงด้วยตนเอง และประชากรพื้นที่ราบทำให้มีการดำเนินชีวิตตามความเชื่อถือของเผ่าพันธุ์ต้น และมีความแตกต่างไปจากระเบียบแบบแผน โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การปลูกพืชเสพติดให้โทษ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขให้หมดไป เพื่อจะได้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง กรมอาชีวศึกษาโดยกองการศึกษาอาชีพ ได้มอบหมายให้วิทยาลัยการอาชีวศึกษามณฑลราชินีแม่ฮ่องสอน ได้จัดทำโครงการศึกษาอบรมวิชาชีพพระยะชั้นแก่ประชาชนบนพื้นที่สูงหรือประชาชนผู้สนใจ (นอกภาคเกษตร) ได้นำไปประกอบเป็นอาชีพเสริม

วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอาชีพพระยะชั้น

1. เพื่อจัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยะชั้นให้แก่ประชาชนในชุมชนบนพื้นที่สูง ในพื้นที่เป้าหมายของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจะจัดให้มีการฝึกอบรมในลักษณะต่อเนื่อง เพื่อให้การฝึกอบรมได้เกิดผลอย่างสูงสุด และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จริง
2. เพื่อเป็นอาชีพเสริม หารายได้หลังฤดูกาลทำการเกษตร
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้พัฒนาชุมชนของตนเองเกิดความภูมิใจ และป้องกันการเข้ามาหางานทำในเมือง

เป้าหมาย

กำหนดจะจัดการฝึกอบรมสาขาวิชาต่าง ๆ ตามสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของประชาชน หมู่บ้านเป้าหมาย ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนตามแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการ

1. ขออนุมัติโครงการ
2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาสัมพันธ์โครงการ
3. ดำเนินการฝึกอบรม ตามสถานที่เป้าหมาย
4. รายงานผลการฝึกอบรม
5. ติดตามผลและประเมินผล
6. สรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะ

หลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ

กระบวนการดำเนินงานการพัฒนาชนบท(คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2536:1-3) ดังนี้ คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ได้พิจารณาตามข้อมูลจากระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ในการพัฒนาชุมชนจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศึกษา กรรมการหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาชุมชน แบ่งภารกิจที่จะต้องดำเนินการคือ การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาชุมชน การสำรวจดังกล่าว รวมถึงการสำรวจทรัพยากรที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาควบคู่กันไปด้วย เช่น สถานที่ สิ่งของ คน ฯลฯ การสำรวจข้อมูลดังกล่าวนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน วิธีการ แบบสำรวจที่ได้กำหนดไว้ (แบบ กชช. และ จปฐ.) เมื่อได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลแล้ว จะต้องนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาจัดทำแผนโครงการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม ให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้การเรียนการสอน กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ จัดการประชุม อบรม สัมมนา ผู้นำชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้เข้าใจการดำเนินงานตามโครงการ และขอความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของ โรงเรียน ตามความถนัด สนใจ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ การดำเนินงานดังกล่าวนี้ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพัฒนาชนบทด้วย เช่น การเชิญมาร่วมประชุม ร่วมวางแผนพัฒนา (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ)

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนและโครงการ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา สํารวจ มารวบรวม ให้เป็นระบบแล้วดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนงาน โครงการเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหา ของชุมชน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาคือ โรงเรียน ครู วัสดุ อุปกรณ์การศึกษาที่มี หรือ ต้องจัดให้มีเพื่อสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ในชุมชนให้หมดไป ในการจัดวางแผน/โครงการสร้างอาชีพ

ประทีป พรหมทอง (2534, หน้า 15) ได้กล่าวถึงบทบาทของสถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาฝึกอบรมส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ดังกล่าวสถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้คือ

1. จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสังคม ในด้านเกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม และอุตสาหกรรม

2. จัดการศึกษา ฝึกอบรมวิชาชีพพระดับต่าง ๆ

3. ให้บริการแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ

4. วิเคราะห์และส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพต่าง ๆ

5. จัดการศึกษาฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรพิเศษ

6. ฝึกอบรมนักเรียนนักศึกษาให้มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ

7. ประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักศึกษา

ทั้งนี้การพิจารณาถึงความเหมาะสมของหลักสูตร ให้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการ

ประกอบอาชีพและเน้นความต้องการ 3 ประการ ได้แก่ ความต้องการกำลังคนของสังคม (Social needs) ความต้องการในอาชีพของส่วนบุคคล (Individual needs) ความต้องการกำลังคนด้าน อุตสาหกรรม (Industrial needs) อย่างไรก็ตามความต้องการกำลังคนของสังคมและความต้องการ ในอาชีพของบุคคล บางครั้งก็วัดได้ยากและอาจวัดได้ไม่ตรงในบางครั้งจึงจำเป็นต้องใช้เวลา แต่ ความต้องการทางด้านอุตสาหกรรมเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาประเทศและจัดได้ตรง เช่นถ้าผลิต ช่างอิเล็กทรอนิกส์ออกไปแล้วช่างงานไม่ได้ย่อมแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรไม่สามารถตอบสนอง ความต้องการของอุตสาหกรรมได้ หลักสูตรเปรียบเสมือนแนวทางในการพัฒนากำลังคนของแต่ละ ระดับของประเทศให้มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนทักษะและเจตคติที่พึงประสงค์ เพื่อ ตอบสนองความต้องการข้างต้น และยังเป็นตัวกำหนดทิศทางของการแสวงหาความร่วมมือจาก ภายนอก เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ครู-อาจารย์จึงต้องมีพื้น ฐานความรู้ในการสร้างร่วมมือต่อไป (ประทีป พรหมทอง 2534, หน้า 19-20)

1. มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่จะสอน
2. มีประสบการณ์ในงานที่ปฏิบัติจริง
3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ โดยคุณภาพของครูผู้สอนขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของครูผู้สอน
4. ต้องใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีให้ทันกับสถานประกอบการ
5. ควรมีโอกาสเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการ
6. ต้องปลูกฝังค่านิยมให้กับผู้เรียน โดยเน้นความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อสังคม ความสามัคคี ความเสียสละ ความอดทน

จากสารระดังกล่าว ครูฝึกทางอาชีพ น่าจะสรุปได้ว่าควรเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้ความชำนาญทักษะทางด้านอาชีพเฉพาะด้าน จนสามารถถ่ายทอดความรู้ทักษะจากประสบการณ์ตรงของครูฝึกสู่ผู้ฝึกในการอบรมเชิงปฏิบัติการได้โดย ครูฝึกแต่ละสาขาจะมีเอกลักษณ์เทคนิคเฉพาะตัวเฉพาะสาขาวิชาชีพในการฝึก ครูฝึกจะเป็นบุคคลที่ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา รักความก้าวหน้าในสาขาวิชาอาชีพที่ตนถนัด และชำนาญ รู้จักใช้เครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นผู้มีความขยัน ซื่อสัตย์ อดทน เสียสละ มีคุณธรรมในอาชีพ รับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จะรักในอาชีพของตน และมีจิตวิญญาณในการสืบทอดและสืบสานในอาชีพของตนสู่สังคม ชุมชน เยาวชน คนรุ่นหลังมิให้อชีพสูญหายไป การฝึกฝนอบรมจะจัดฝึกให้เฉพาะเป็นไปตามความต้องการของผู้ฝึกทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยครูฝึกทางอาชีพศึกษา จะให้การฝึก ด้านอุตสาหกรรม คหกรรม ธุรกิจ ศิลปกรรม และเกษตรกรรม และครูฝึกยังต้องปลูกฝังให้เกิดค่านิยมที่ดีในการประกอบอาชีพแก่ผู้ฝึก

กัญญา กำศิริพิมาน (2548) ได้กล่าวถึง รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ โดยใช้แนวปฏิบัติการฝึกอบรมแบบ TMC (Training Methods Circle) ที่ใช้ในหน่วยงานของ TESDA ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ทางด้านทักษะของงานทางด้านอาชีวศึกษา ตั้งอยู่ที่ประเทศฟิลิปปินส์ มีการวางแผนและได้ช่วยสนับสนุนในการพัฒนาทักษะให้ดีขึ้น โดยใช้หลักดังนี้

1. ด้านความต้องการในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Training Needs) งานด้านอาชีวศึกษา มีขั้นตอนที่จะสามารถทราบถึงความต้องการได้ โดยวิธีการ ศึกษาค้นคว้า (Research) เกี่ยวกับความต้องการ แบ่งออกได้ 3 ระดับ
 - 1.1 ความต้องการระดับชาติ จากการค้นคว้าอ้างอิงจากเอกสาร เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ แต่ต้อง คำนึงถึงนโยบายของรัฐและการวิจัยระดับประเทศ

1.2 ความต้องการระดับท้องถิ่น เป็นการศึกษาที่ส่งผลต่อความต้องการระดับท้องถิ่นที่
ต้องการพัฒนาการเรียนรู้ออกจากการสัมภาษณ์และจากเอกสารการค้นคว้า

1.3 ความต้องการส่วนตัวสามารถใช้ได้จากาการค้นคว้า การสัมภาษณ์และจากแบบสอบถาม

2. ด้านหลักสูตรโปรแกรมการฝึกอบรม (Training Program)

สิ่งที่จำเป็นในการจัดหลักสูตร โปรแกรมการฝึกอบรม

1. ทักษะของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้
2. ระดับความเหมาะสมของการจัดอบรม
3. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดอบรม
4. ความเหมาะสมในด้านเนื้อหาวิชา
5. การใช้วัสดุประกอบในอันที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ
6. กลยุทธ์ กลวิธีการสอน ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ

ดังนั้น การจัดการอบรมจะต้องประกอบด้วย รูปแบบโครงการของหลักสูตรการฝึกอบรม
อุปกรณ์ที่มีคุณภาพที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา พร้อมทั้งผู้ให้การฝึกอบรมที่ต้องมีทักษะ
การพัฒนาที่ดี หลังจากทำการอบรมแล้วจะต้องมีการประเมินผลการอบรมทุกครั้ง
การพัฒนาหลักสูตรเพื่อจัดเตรียมหลักสูตร ประกอบด้วย

1. ชื่อหลักสูตร
2. วัตถุประสงค์ในการจัดอบรม
3. ชื่อครูฝึก
4. ชื่อผู้เข้ารับการฝึก
5. หน่วยงาน
6. ระยะเวลา
7. ขั้นตอนวิธีการฝึก
8. เครื่องมือและอุปกรณ์และวัสดุฝึก
9. การวัดประเมินผล

รวมถึง กำหนดการในการจัดอบรมพร้อมด้วยคู่มือต้องจัดเตรียมให้พร้อม

3. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม (Training Material Preparation)

- 1) เอกสารในการฝึกอบรม
- 2) เอกสารเฉพาะงาน
- 3) การศึกษาจากการทดลอง
- 4) การเรียนรู้วิธีการทำงาน

ผู้ในการอบรมจะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ทั้งหมดมาให้พร้อม เพราะจะต้องรับผิดชอบงานที่ต้องให้การอบรมได้รับประโยชน์มากที่สุด

4. การเตรียมความพร้อมของงานเพื่อปฏิบัติตามหลักสูตร (Training implementation)

ประกอบด้วย

1. การจัดบันทึกในชั้นเรียน
2. การฝึกปฏิบัติงานจริงในโรงฝึกงาน

ผู้ให้การอบรมจะเป็นผู้อบรมที่ไม่ดีได้ ถ้าหากว่าไม่สามารถที่จะถ่ายทอดความรู้และทักษะให้กับผู้เข้ารับการอบรมให้เข้าใจตามที่กำหนดได้

ทักษะของครูฝึก

1. สามารถกำหนดความต้องการของการฝึกอบรมได้
2. เตรียมโปรแกรมไว้ตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมได้
3. สามารถปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การใช้วัสดุในการจัดอบรมได้
4. สามารถนำโปรแกรมนั้นไปใช้ได้
5. ประเมินและปรับปรุงโปรแกรมในการอบรมได้
6. สามารถแก้ไขและซ่อมอุปกรณ์ที่ใช้จัดการให้เกิดความคล่องตัวในการเรียนได้
7. สามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการอบรมได้

ลักษณะของครูฝึกที่ดีควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เต็มใจทำงาน
2. สามารถกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรม เกิดความต้องการที่จะอบรม
3. ควรหลีกเลี่ยงการบังคับ ให้เข้ากับการอบรม
4. ควรเน้นเรื่องความปลอดภัย และสุขภาพของผู้เข้ารับการอบรม

5. การประเมินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Training Evaluation)

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของระบบ TMC เนื่องจากการประเมินทำเพื่อวัดการปฏิบัติงานของผู้จัดการอบรม เกณฑ์ในการประเมินต้องวัดในหัวข้อดังนี้

1. เนื้อหาในการจัดอบรมนั้น มีความเหมาะสมหรือไม่
2. ระยะเวลาในการจัดการอบรมนั้น มีความเหมาะสมหรือไม่

ข้อเสนอแนะในการจัดอบรม ควรปรับปรุงในส่วนใดบ้างงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อสรุป การพัฒนาโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับการพัฒนาทักษะวิชาชีพนั้น

ควรเตรียมความพร้อมและวางแผนในด้านการเขียนโครงการที่ประกอบด้วย การสำรวจ ความต้องการของผู้ฝึก ความสามารถของครูฝึก พัฒนาโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยประกอบด้วย

- 1.ชื่อโครงการ 2.วัตถุประสงค์3.ครูฝึก4.ผู้ฝึก 5.หน่วยงาน 6.ระยะเวลา 7.ขั้นตอนการฝึกอบรม
- 8.เครื่องมือและอุปกรณ์ 9. การประเมินผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากยังไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาวิจัยในด้านการให้บริการวิชาการโดยตรง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงซึ่งพอจะนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ได้ดังนี้

สุริย์พร พานิช (2535) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวโน้มการจัดการงานบริการ วิชาการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มสภาพการจัดการงานบริการ วิชาการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเสนอแนวโน้มการจัดการงานบริการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการใช้แบบวิเคราะห์โครงการ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้รับบริการจากโครงการบริการวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเรียงลำดับความสำคัญผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีการจัดโครงการบริการวิชาการให้แก่กลุ่มข้าราชการ รัฐวิสาหกิจและกลุ่มนักธุรกิจมากกว่ากลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มประชาชนที่อยู่ในชนบท ทั้งจัดรูปแบบของการให้บริการในลักษณะของการฝึกอบรม จัดสัมมนา โดยใช้สถานที่ในมหาวิทยาลัยมากกว่าไปเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้สู่ท้องถิ่นชนบท นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาการจัดโครงการบริการ วิชาการที่ทุกฝ่ายมีความคิดเห็นว่าการจัดโครงการยังไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ขาดการประเมินผลหลังจากการ ให้บริการวิชาการ ขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดโครงการ นอกจากนี้ยังมี ปัญหาที่สำคัญที่สำคัญของผู้รับผิดชอบโครงการในการบริหารโครงการ ได้แก่ การขาดแนวทาง และวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม ประกอบกับงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ได้ ผู้ร่วมงานที่ไม่อุทิศให้กับงาน และไม่มีกำลังใจทำงานด้วย

แนวโน้มการจัดการงานบริการวิชาการ ได้แก่ มีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน มีการจัดโครงการบริการวิชาการในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่นกับการให้บริการ มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนเพิ่มมากขึ้น เนื้อหาของการ ให้บริการเป็นลักษณะของการศึกษาต่อเนื่อง เน้นวิชาการและทักษะทางวิชาชีพที่สูงขึ้น ลักษณะ การดำเนินงานเป็นทีม มีการสนับสนุนทางด้านงบประมาณเพิ่มขึ้น มีความสร้างตระหนักรู้และ จูงใจให้แก่บุคคลผู้ให้บริการ สำหรับสำนักบริการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรจะได้มีการวาง แนวโน้มนโยบายและเป้าหมายของการให้บริการอย่างต่อเนื่องระยะยาว ให้ความสำคัญของการติดตาม ประเมินผลเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล เช่นผู้รับบริการ ผู้เชี่ยวชาญแขนงต่างๆ ผลของการให้บริการ ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน เป็นต้น

ส่วน สันทนา อิศรสนา ณ อยุธยา (2533) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในด้านบริการวิชาการ และบริการบุคคล นักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการนำร่อง ขยายการศึกษาภาคบังคับ เขตการศึกษา 1 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในด้านบริการวิชาการ และบริการบุคคล นักเรียน ทั้งในด้านความแตกต่างและความสอดคล้อง ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และนักเรียน เห็นความจำเป็นตลอดจนประโยชน์ในการจัดดำเนินการบริการวิชาการ และบริการบุคลากรนักเรียน แต่การที่โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ จะดำเนินการให้บริการวิชาการ และบริการบุคลากรนักเรียน เพื่อตอบสนองพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา ได้ นั้น โรงเรียนควรจะต้องพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการดังกล่าว คือ

1. บริการวิชาการ ควรจะจัดให้มีการประชุม อบรมหรือสัมมนา เพื่อให้ครูทุกคนได้เข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

ซึ่งมีหลัก 3 ประการ ได้แก่

- 1.1 มุ่งให้นักเรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
- 1.2 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาอาชีพหรือการศึกษาต่อ
- 1.3 มุ่งสนองความต้องการของท้องถิ่นประเทศชาติ

กล่าวได้ว่าหลักการข้างต้นนั้นมีจุดมุ่งหมายเน้นการพัฒนาคน พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม ตามแนวปรัชญาการจัดการศึกษาแนวใหม่ ทั้งนี้โดยกระตุ้นให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในเรื่องของเนื้อหา/หลักสูตร การวางแผน และการจัดเตรียมก่อนนำเนื้อหา/หลักสูตรการวางแผน และการจัดเตรียมก่อนนำเนื้อหา/หลักสูตรไปใช้ ประชาสัมพันธ์เนื้อหา/หลักสูตรให้คนในชุมชนทราบ การจัดเตรียมเอกสาร สถานที่ อุปกรณ์ ตลอดจนบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดเนื้อหา/หลักสูตร หมวดวิชาชีพ โดยครูจะเป็นเพียงผู้ชี้แนะและคอยช่วยเหลือนักเรียนให้ช่วยตนเองมากที่สุด ซึ่งแผนการสอนและกิจกรรมจะมีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. บริการบุคลากรนักเรียน เป็นบริการ ที่มีความจำเป็นที่จะต้องจัดควบคู่ไปกับบริการวิชาการ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาแก่ผู้เรียน ซึ่งจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน พบว่าทุกกลุ่มบุคคลได้ให้ความสำคัญต่อการบริการด้านต่างๆ ได้แก่ การรับนักเรียนและการแบ่งกลุ่มนักเรียนในการเข้าชั้นเรียนและกลุ่มกิจกรรมต่างๆ สุขภาพอนามัย ห้องสมุด การสังคมสงเคราะห์ประจำโรงเรียน นันทนาการ การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน อาหารในโรงเรียน การสอนซ่อมเสริม การทำระเบียบ และการรายงานเกี่ยวกับนักเรียน แต่บริการที่ได้รับความสำคัญในระดับน้อย คือ ทุนการศึกษา การแนะแนว และการปฐมนิเทศ สาเหตุเนื่องจาก

2.1 ทูนาการศึกษา โรงเรียนได้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อเป็นทุนการศึกษา สำหรับนักเรียนในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งได้รับอุปการะหนังสือ เสื้อผ้า สมุด ดินสอ จากสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงเป็นการช่วยลดปัญหาด้านเศรษฐกิจของนักเรียน และ ไม่ก่อให้เกิดการขัดขวางต่อการรับบริการทางการศึกษา ดังนั้นหากให้ความสำคัญต่อบริการด้านนี้ ก็ จะส่งผลต่อการศึกษาของนักเรียน

2.2 การแนะแนว และการปฐมนิเทศ เป็นบริการซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน จึงควร ที่จะมีการอบรม/สัมมนาความรู้เรื่องการแนะแนวให้แก่ครู เพื่อส่งเสริมทักษะและความรู้ ความสามารถด้านการแนะแนว สำหรับการปฐมนิเทศนั้น โรงเรียนควรจะต้องจัดดำเนินการเพื่อให้ ผู้ปกครองและนักเรียนได้เข้าใจในวิธีการสอน ตลอดจนบริการต่างๆ เพื่อสนองความต้องการ และ พัฒนาการของผู้เรียน ทั้งบริการแนะแนวและการปฐมนิเทศ ควรจะเป็นบริการที่ได้รับการพัฒนา เพื่อเตรียมพร้อมต่อการขยายการศึกษาในโอกาสต่อไป

2.3 นักสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียน ประถมศึกษาตามโครงการนำร่อง ทั้งในด้านการแสวงหาทรัพยากรจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ อาทิ ทุนการศึกษา ตลอดจนประสานงานหรือเป็นตัวกลางนำทรัพยากรมาสนองความต้องการของ นักเรียน เป็นผู้กระตุ้นบุคลากรใน โรงเรียนและชุมชน เพื่อพร้อมที่จะช่วยดำเนินการให้บริการด้าน ต่างๆ แก่นักเรียน อาทิ การแนะนำการปฐมนิเทศ อาหารในโรงเรียนสุขภาพ ตลอดจนจัดบริการ ระดับกลุ่ม ซึ่งเป็นการให้บริการแก่ผู้รับการศึกษาและบุคลากรต่างๆ เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกห้องเรียน อาทิ กลุ่มสัมพันธ์ และชุมชนต่างๆ เป็นต้น

สำหรับสุชาติ ทองสุกผล (2535) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องงานบริการวิชาการแก่ชุมชน ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้รับผิดชอบโครงการ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ และความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญและผู้รับผิดชอบ โครงการเกี่ยวกับงานบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในเรื่องขงความสำคัญ นโยบาย และลักษณะการดำเนินงาน การวางแผน การประสานงาน การจัดองค์กรรูปแบบการ ให้บริการ การติดตามและการประเมินผล ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จะเป็แนวทางในการ พัฒนาหรือส่งเสริมงานบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ตอบสนองความ ต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มผู้ตอบส่วนใหญ่ ได้ให้ความสำคัญในงานบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มาก การรับรู้ในเรื่อง นโยบายด้านบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกันตามความสนใจและความถนัดของหน่วยงานนั้นๆ โดยให้บริการในหลายรูปแบบ และเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ดำเนินการจัด โครงการบริการวิชาการ ในด้านต่างๆ ผู้ตอบส่วนใหญ่ที่ได้ข้อคิดเห็น และเสนอแนะว่า ควรจะมีหน่วยงานกลางในการจัดหาแหล่งทุนจากภายในและนอกประเทศ เพื่อ สนับสนุนผู้ที่จัดทำโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน เป็นตัวกลางประสานงานวางแผนการ

ดำเนินงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้จัดการบริการวิชาการ เช่น ในการจัดเตรียมเอกสาร พิมพ์เอกสาร ยานพาหนะ อำนวยความสะดวกในเรื่องบ้านพักรับรองให้เพียงพอ และควรเป็นศูนย์รวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ให้ความสนใจในด้านนี้ มีข้อมูลเกี่ยวกับผลงานวิจัยหรือผลงานอื่นๆ ด้านบริการวิชาการแก่ชุมชน ที่อาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ทำไว้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านบริการวิชาการ ต่อไป ซึ่งจะทำให้งานบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับ พงศักดิ์ อังสิทธิ์ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการให้บริการแก่สังคมของภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2529 ผลการวิจัยพบว่าประชาชน 97 % มีความเห็นว่ามหาวิทยาลัยให้บริการวิชาการได้อย่างดี เนื่องจากเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีความรู้ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นสถาบันชั้นสูงในภาคเหนือ และลักษณะการบริการวิชาการที่ประชาชนต้องการคือ การเผยแพร่วิชาการในรูปแบบของเอกสาร การฝึกอบรม ณ ที่จริงของประชาชน การเผยแพร่วิชาการ โดยสื่อมวลชน การฝึกอบรม ณ มหาวิทยาลัยด้วย สำหรับความต้องการด้านวิชาการนั้น อันดับที่ 1 ได้แก่ วิชาการพัฒนาการเกษตรกรรม อันดับที่ 2 ได้แก่ สาขาการศึกษา ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาการศึกษา เช่น สาขาอาชีพ สาขาการศึกษาขั้นสูง และการศึกษาในระดับพื้นฐาน อันดับที่ 3 ได้แก่ ด้านสาธารณสุข เช่น การใช้ยา การรักษาพยาบาลเบื้องต้น อันดับที่ 4 ได้แก่ การปกครองและพัฒนาสังคมกับปรับตนเองเข้ากับสถานการณ์ เป็นต้น

ประชาติ ติวสกุล (2538) ได้ศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา 4 (2540 – 2544) ผลการวิจัยเป็นแนวโน้มต่าง ๆ มีสาระสำคัญดังนี้

1. ปรัชญาการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน จะต้องจัดให้เหมาะสมและให้สอดคล้องกับภาวะสังคมและสิ่งแวดล้อม จะต้องจัดตามความต้องการของผู้อบรมและท้องถิ่นเพื่อให้ผู้อบรมคิดเป็นทำเป็นรู้จักแก้ปัญหาและพึ่งตนเองได้ ตลอดจนมองเห็นช่องทางประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ตนเอง เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน

2. นโยบายการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันเป็นการจัดอบรมให้แก่ผู้ด้อยโอกาสเพื่อสอนให้มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ ให้ผู้ว่างงานมีงานทำและสามารถพัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้น

3. หลักสูตรอาชีพพระยะสันต้องมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้อบรมและท้องถิ่นเป็นหลัก

อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ (2539) ได้ศึกษาการประเมินการดำเนินงานศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม ได้ศึกษาแนวทางดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ สำหรับศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาช่างเย็บจักรอุตสาหกรรมผลการวิจัยสรุปแนวทางการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. การคัดเลือกโดยการให้ข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสม และถูกต้องแก่เยาวชนในการตัดสินใจก่อนเข้ารับการศึกษา

2. การฝึกอบรมที่ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศของโรงเรียนโรงงาน โรงเรียนเพื่อป้อนข้อมูลเกี่ยวกับระบบการผลิต วิธีผลิต และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากความเคยชินไปสู่สังคมขององค์กรที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไป

โรงงานและผู้บริหารโรงงาน โดยเฉพาะในช่วง 4 สัปดาห์ แรกที่ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาจากศูนย์ฝึกฯแล้ว เพื่อช่วยเร่งภาวการณ์ปรับตัวของคนงานรุ่นใหม่ และนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไป

วาสนา วรรณวิไลรัตน์. (2540) ได้วิจัย บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการดำเนินงานของสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยด้านการบริการวิชาการ แก่ชุมชนของสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยทำการศึกษา จากประชากรที่กลุ่มผู้บริหารของมหาวิทยาลัย กลุ่มอาจารย์และบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มอื่นๆ เช่นนักศึกษาปริญญาโท และตรี จำนวนรวม 200 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทในการบริการวิชาการวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมพบว่าการจัดประชุมสัมมนา ฝึกอบรม บรรยายของวิชาการ เวทีและเปลี่ยนความคิดเห็น และระดมความคิด ในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ไม่ประสบความสำเร็จมากนักกล่าวคือมีการปฏิบัติจริงของในเกณฑ์ที่น้อย นอกจากนี้สถาบันวิจัยสังคมควรทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการจัดเสนอผลงานวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และสาขาอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วยส่วนบทบาทด้านการเป็นศูนย์ข้อมูลการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคม พบว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะมีการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ที่น้อยและส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าสถาบันวิจัยสังคมมีขีดความสามารถในด้านการดำเนินการด้านนี้

2. บทบาทในการสนับสนุนการเรียนการสอน พบว่ายังไม่ประสบความสำเร็จ กล่าวคือ ผลงานวิจัยที่ผ่านมา มีส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนได้น้อย โดยวิธีการที่สถาบันวิจัยสังคมจะเข้าสนับสนุนการเรียนการสอนให้มากขึ้นนั้นสถาบันวิจัยสังคมควรทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานการเรียนการสอนให้มากขึ้นด้วย

พิมพ์มาส ตันท์เจริญรัตน์ (2540) ศึกษาความต้องการในการเลือกศึกษาวิชาชีพศึกษา ความรู้ความเข้าใจในลักษณะวิชาชีพและศึกษาแรงจูงใจหรืออิทธิพลในการเลือกศึกษาต่อวิชาชีพ และประกอบอาชีพของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดตาก พบว่าการเลือกเรียนวิชาชีพของนักเรียน ตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตัวเอง โดยเลือกสาขาวิชาที่เรียนจบแล้วมีงานทำ มีรายได้ดี

กอดุทัย อยู่เจริญ (2544) ทำการวิจัยเรื่องความสนใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสนใจในการเลือกอาชีพ ด้านวิศวกร หรืองานช่างมากที่สุด รองลงมาคืองานด้านศิลปะ บันเทิง และการสื่อสาร ด้านเกษตรกรรม ด้านวิชาการ การวิจัยหรือวิทยาศาสตร์ ด้านสาธารณสุข ด้านธุรกิจ ค้าขาย ด้านงานบริการ และด้านกฎหมายตามลำดับ

กาญจนา ป็องสีดา (2544) ศึกษาเกี่ยวกับความคับข้องใจในเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สถาบัน ราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2543 สุ่มจากนักศึกษา 421 คน ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาโดยรวมมีความคับข้องใจในการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามีความคับข้องใจการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการรู้จักตนเอง และด้านการรู้ข้อมูลทางอาชีพ ส่วนอีก 2 ด้าน คือ ปัญหาด้านสุขภาพและร่างกาย กับด้านการตัดสินใจและครอบครัวนั้น นักศึกษามีความคับข้องใจในการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพในระดับต่ำ

กรมอาชีวศึกษา (2533, หน้า 61-65) ได้ศึกษาวิจัย รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพ การฝึกงานในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาในสถานศึกษามีดังนี้

1.1 กิจกรรมวิชาที่จัดขึ้น โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะของนักศึกษาสามารถมองเห็นแนวทางสู่โลกอาชีพ ตลาดแรงงาน การศึกษาต่อในระดับสูง หรือแนวทางอื่น ๆ หลังจากจบการศึกษาแล้ว หน่วยงานที่จัดกิจกรรมนี้ส่วนใหญ่จะเป็นงานแนะแนวอาชีพและจัดงานในสถานศึกษา

1.2 กิจกรรมเสริมวิชาชีพที่จัดขึ้น โดยเน้นด้านทักษะความรู้ในวิชาชีพสาระสำคัญ กิจกรรมนี้จะเป็นการเน้นการฝึกปฏิบัติงานทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานหน่วยงานที่จัดกิจกรรมนี้คือวิชาต่าง ๆ ในสถานศึกษา

2. ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความสัมพันธ์สูงมาก จากการสำรวจพบว่ามีสถานศึกษาในสังกัดร้อยละ 98.5 ได้ติดต่อขอความร่วมมือจากสถานประกอบการ ลักษณะการขอความร่วมมือที่กระทำกันส่วนมากในสถานศึกษาคือ

2.1 การเชิญสถานประกอบการมาเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน

2.2 การติดต่อประสานงานเรื่องการส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานการติดต่อประสานงานเรื่องการรับนักศึกษาเข้าทำงาน

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เพื่อสำรวจสภาพและความต้องการในการพัฒนาของชุมชนด้านทักษะในการประกอบอาชีพ แล้วจึงจัดกิจกรรมถ่ายทอดประสบการณ์ทักษะ โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มศึกษา

ประชากรและกลุ่มศึกษา

- 1) นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นครูอาจารย์และผู้ประกอบวิชาชีพจำนวน 40 คน
- 2) สถานศึกษาและหน่วยงานในชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 แห่ง
- 3) นักเรียนนักศึกษาและผู้สนใจในการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมศึกษา, วิศวกรรมศาสตร์, บริหารธุรกิจศึกษาและศิลปหัตถกรรมกลุ่มสาขาละ 25 คน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์สถานประกอบการและหน่วยงานในชุมชน โดยกำหนดคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ความคิดเห็นด้านความต้องการ ในการพัฒนาบุคลากรด้านทักษะในการประกอบอาชีพ
2. แบบสำรวจ สำหรับครูฝึก
3. แบบสังเกตแบบไม่เจาะจง โดยใช้แบบบันทึกตามสภาพจริง
4. รูปแบบโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
5. แบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์

1.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของหน่วยงานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของ
หน่วยงานในการพัฒนาทักษะอาชีพ

2. แบบสำรวจ สำหรับครูฝึกเป็นแบบกรอกข้อมูลเช่นอาชีพ ทักษะอาชีพที่ถนัด

3. แบบสังเกต

การสร้างแบบสังเกตโดยสังเกตจดบันทึกตามสภาพจริงลงในแบบฟอร์ม
กระดาษเปล่าเกี่ยวกับสภาพทั่วไปสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานของพนักงานการประชาสัมพันธ์

4. การสร้างโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยชื่อหลักสูตร, วัตถุประสงค์,
ครูฝึก, ผู้รับการฝึก, หน่วยงาน, ระยะเวลา, วัสดุอุปกรณ์, วิธีการฝึกอบรม, การวัดประเมินผล

5. การสร้างแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 ด้านการวางแผนการเตรียมงาน

ตอนที่ 2 ด้านการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 ด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัด โครงการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลเก็บรวบรวมจากแบบสัมภาษณ์

1. ประชุม ทำความเข้าใจ การสัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์

แก่ผู้ช่วยวิจัยที่เป็นนักศึกษาปริญญาโท ของภาควิชาอาชีวศึกษา

2. วางแผนกำหนด วัน เดือน ปี เวลาที่จะสัมภาษณ์

3. จัดทำหนังสือเพื่อทำการสัมภาษณ์ส่งไปยังสถานศึกษาและสถาน

ประกอบการ

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต สภาพการปฏิบัติงาน

5. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2. ข้อมูลเก็บรวบรวมจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

1. ประชุมเพื่อคัดเลือกอาชีพที่จะจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. ทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. ประสานงานกับวิทยากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ประชาสัมพันธ์
5. เตรียมอุปกรณ์ และเครื่องมือ
6. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โครงการ
7. ประเมินผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
8. มอบเกียรติบัตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลด้าน พื้นฐาน สภาพ ของผู้ที่เป็นครูฝึกในการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาฝีมือทักษะใช้ค้ำร้อยละ ประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะฝีมืออาชีพจากการสังเกตและความคิดเห็นจากการอบรมและการเสนอผลงานโดยประมวลด้วยภาพกิจกรรม ประกอบความเรียง

การแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่าได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	มาก
2.50-3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	น้อย
1.00-1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล การบริการวิชาการของภาควิชาอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชนนั้น ได้ข้อมูลจากการรวบรวมรายชื่อ ครูฝึกจากการให้กลุ่มศึกษาได้กรอกแบบฟอร์มสำรวจข้อมูล โดยคัดนักศึกษาที่มีศักยภาพในการเป็นครูฝึกระดับปริญญาโท และลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และสัมภาษณ์บุคคลจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ องค์กรต่างๆในชุมชน จำนวน 20 แห่งที่ดำเนินกิจกรรมมานานกว่า 1 ปี ขึ้นไป เพื่อทราบข้อมูลความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน แล้วจึงได้เขียน โครงการและจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอนดังต่อไปนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลครูฝึกทางอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการจากองค์กรหน่วยงานในชุมชน

ตอนที่ 3 หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โครงการ

ตอนที่ 4 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลครูฝึกทางอาชีวศึกษา

การศึกษา ครูฝึก ทางอาชีวศึกษาทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีประกอบด้วย

สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา 10 ท่าน

สาขาวิชาคหกรรมศึกษา 10 ท่าน

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ 10 ท่าน

สาขาศิลปะหัตถกรรมศึกษา 10 ท่าน

เพศ ชาย หญิง

สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา 10 0

สาขาวิชาคหกรรมศึกษา 1 9

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ 1 9

สาขาศิลปะหัตถกรรมศึกษา 6 4

ตาราง 1 ครูฝึกทางอาชีวศึกษา สาขาอุตสาหกรรมศึกษา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	มีความชำนาญด้าน	หน่วยงาน
1.	นาย อนันตชัย คำศา ใหญ่	วิศวกรรมไฟฟ้า,ทางด้านระบบ ไฟฟ้าต่างๆ,ซ่อมบำรุง เครื่องใช้ไฟฟ้า	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2.	นาย วรพงษ์ เรือนแก้ว	งานโลหะ ช่างเชื่อม,งานโลหะ แผ่น	โรงเรียนแม่แตง
3.	นาย ศิวตล เขื่อนมัน	ใช้คอมพิวเตอร์, การซ่อม คอมพิวเตอร์และ มอเตอร์ไซค์,	ครูอัตราจ้าง
4.	นาย ศรารุฒิ ยิ่งโยชน์	วิชาชีพช่างยนต์,กีฬาฟุตบอล ,เล่นกีฬา	วิทยาลัยเทคนิค
5.	นาย ประสิทธิ์ ฉิมบุญ มา	การพันกระจก,การตัดสติ๊กเกอร์ ,จัดสวนถาด	สำนักงานคณบดี
6.	นาย เสรีชัย ขุนคำ	งานเขียนแบบก่อสร้าง งานอุตสาหกรรมบ้าน-บ้านและ ครัวเรือน	โรงเรียนแม่แตง
7.	นาย อรรถพงษ์ วงศ์ชา ลี	ซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์,เป็น พิธีกร,ตัดต่อภาพยนตร์	พนักงานบริษัท
8.	นาย วัชรินทร์ สีสด	เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์	พนักงานบริษัท
9.	นาย สมบูรณ์ สุวิ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์,ถ่ายภาพ ,เล่นกีฬา	โรงเรียนสันป่าตอง วิทยาคม
10.	นาย ศักดิ์สถาพร ไชย ชาญ	ทักษะวิชาชีพด้านการผลิต,ด้าน การถ่ายภาพ	โรงเรียนโปลีเทคนิค ลานนา

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าครูฝึกทางอาชีวศึกษา สาขาอุตสาหกรรมศึกษาเป็นเพศชายล้วน มีความชำนาญทางด้านช่างหลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์ ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์งานโลหะ ช่างยนต์ และก่อสร้าง เป็นผู้ทำงานหน่วยงานราชการมากกว่าเอกชนส่วนใหญ่เป็นครู

ตาราง 2 ครูฝึกทางอาชีวศึกษาสาขาศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	มีความชำนาญด้าน	หน่วยงาน
1.	นางสาว อารี มะลิชอ	งานประดิษฐ์และคอมพิวเตอร์ งานฝีมือคหกรรม,แกะสลักผัก ผลไม้	อาชีพอิสระ
2.	นางสาว ธนาบุษ ลีลาเม	งานฝีมือด้านดอกไม้ใบตอง, ออกแบบสิ่งประดิษฐ์ทางด้าน ดอกไม้	อาชีพอิสระ
3.	นาย รณลักษณ์ อินเต๊ะ	ทำอาหาร,การร้อยมาลัย,จัด ดอกไม้,แกะสลักผลไม้และสบู	ร้านพันธ์ทิพย์ ฟอรัส
4.	นางสาว สุภาพร เชื้อเมืองพาน	งานอาหาร,การจัดดอกไม้,งาน แกะสลัก,งานประดิษฐ์	อาชีพอิสระ
5.	นาง ปพิชฐานนท์ รัตน์ หงส์ทอง	งานอาหาร,การจักดอกไม้,งาน แกะสลัก,งานประดิษฐ์	โรงเรียนพิงครัตน์
6.	นาง ผกาพรรณ ตูลาพันธ์	ทำอาหารเตาอบ,แกะสลักและ ผลไม้,แปรรูปผลิตภัณฑ์	โรงเรียนแจ้ห่ม วิทยาลัย
7.	นาง พรศรี พุทธานนท์	งานช่างดอกไม้ประดิษฐ์,งาน ใบตอง,งานผ้า	โรงเรียนแม่แตง
8.	นางสาว วรณิกา ทันเที่ยง	การประดิษฐ์ดอกไม้,การ ทำอาหาร	ครูศูนย์การเรียนรู้ ต. หางดง
9.	นางธิชวดี ยติสาร	ตัดเย็บเสื้อผ้า,แกะสลัก,เย็บปัก ถักร้อย	โรงเรียนนวมินทรา ชูทิศ
10.	นางสาวมยุรี ชมภูงาม	ทำเบเกอรี่,ขนมอบ,ขนมไทย, ประดิษฐ์ดอกไม้,แกะสลัก	มหาวิทยาลัยราช ภัฏเชียงใหม่

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าครูฝึกทางอาชีวศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

มีความชำนาญทางด้านช่างฝีมืองานประดิษฐ์ แกะสลัก และตัดเย็บเสื้อผ้า ทำงาน

หน่วยงานราชการมากกว่าประกอบอาชีพอิสระ ส่วนใหญ่เป็นครู

ตาราง 3 ครูฝึกทางอาชีวศึกษา สาขาบริหารธุรกิจศึกษา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	มีความชำนาญด้าน	หน่วยงาน
1.	นางสาว นิภาพร บุญพิมพ์ ประสิทธิ์	การบริหารจัดการ,ทาง การเงิน	ร้านห้างทองเอราวัณ
2.	นางสาว นิภาพร เกรือมา	ทักษะการใช้ระบบบัญชีอง	โรงเรียนแม่แตง
3.	นางสาว นัฐรัตน์ ชนะ พิศ	กร,ร่ำไทย,ว่ายน้ำ	พนักงานบริษัท
4.	นางสาว ชนิตา พิทักษ์ โสภณ	วิชาชีพทางพาณิชยกรรม, ภาษีนิติบุคคล	ศาล จำกัด
5.	นาย สมพร จันโอภาส	วิชาชีพทางพาณิชยกรรม, ทางการเงิน,เล่นดนตรี,เล่น กีฬาฟุตบอล	ธุรกิจส่วนตัว
6.	นางสาว สุรลาลี พันธุ์ แก้ว	ทักษะด้านคอมพิวเตอร์,พิมพ์ งานเอกสารต่างๆ	รับราชการ
7.	นายธิดิพงษ์ คำวงษา	ใช้คอมพิวเตอร์ขั้นสูง,การ เขียนโปรแกรมภาษา Borland Delphi	ธุรกิจร้านอินเทอร์เน็ต
8.	นาย วัชร ทองหยอด	งานผลิตเอกสาร,ใช้ คอมพิวเตอร์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9.	นางสาว กาญจนา อินกัน	มัคคุเทศก์	ทัศนพาชื่น T.CH.TOUR
10.	นางสาว ศิริพร เวณิกพัฒน์ นกุล	การทำธุรกิจขนาดย่อม	ร้านเจริญศิลป์

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าครูฝึกทางอาชีวศึกษา สาขาบริหารธุรกิจศึกษามีเพศหญิงมากกว่าเพศ

ชายมีความชำนาญทางด้านการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมต่างๆ ระบบบัญชี
การบริหารการจัดการธุรกิจ

ตาราง 4 ครูฝึกทางอาชีวศึกษา สาขาศิลปหัตถกรรมศึกษา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	มีความชำนาญด้าน	หน่วยงาน
1.	นาง อรัญญา หิรัญธรรักษ์	งานจิตกรรม, จักรสานเซลามิค	โรงงานบางกอกกึ่ง
2.	ว่าที่ ร.ต. อุดร สุทธิพิบาล	เครื่องโลหะ, กระบวนการผลิตและเครื่องประดับ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
3.	นางสาว ชมนาด พรหมวิจิตร	อัญมณี, กิ๊พายิงปืน	ราชมงคลล้านนา
4.	นางสาว ฤทัยรัตน์ แพนทอง	งานพันทรายบนกระจก, งานนวดแผนไทย, งานจัดดอกไม้	วิทยาลัยสารพัดช่าง
5.	นาย เจริญ ชุมภู	การสื่อสาร, วาดภาพการ์ตูน	อาชีพอิสระ
6.	นางสาว ภัทรมน แก้วพร้อมฤกษ์	การพิมพ์ซิลสกิน, เคลือบรูปวิทยาศาสตร์, หล่อเรซิน, ออกแบบลายผ้า, พันทราย, ออกแบบ โลโก้,	รับราชการที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือที่ 1
7.	นาย บัญชา อุดโพธิ์	งานศิลป์ทั่วไป, ด้านศิลป์การผลิตเทียน	สถาบันสอนศิลป์
8.	นายพงษ์พิสิฐ ขันจันทร์แสง	ออกแบบเครื่องแต่งกาย, ออกแบบผลิตภัณฑ์	พนักงานบริษัท International Thetas Jewelry
9.	นายธงชัย ปัญญาธน์ชัย	ออกแบบผลิตภัณฑ์, ออกแบบ	หอศิลป์วัฒนธรรม เชียงใหม่
10.	นายนภดล ณ เชียงใหม่	ออกแบบเครื่องเรือน, ออกแบบอุตสาหกรรม	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
			สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าครูฝึกทางอาชีวศึกษา สาขาศิลปกรรมศาสตร์มีชายมากกว่าหญิง มีความชำนาญด้านงานศิลปะ งานออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่ทำงานของหน่วยงานราชการมากกว่าสถานประกอบการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการขององค์กรหน่วยงานในชุมชน ตาราง 5

ตารางที่ 5 ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาทักษะอาชีพแก่บุคลากรในหน่วยงาน

ลำดับที่	หน่วยงาน/ชุมชน	ความต้องการด้าน
1.	โรงเรียนสันทรายวิทยาคม	ต้องการนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพใน ด้านคหกรรม
2.	วิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง	ต้องการฝึกอบรมในด้านงานประดิษฐ์ ต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน ต้องการฝึกอบรมงานวิจัย ต้องการวิธีการสอนแบบต่างๆ ต้องการจัดประเมินผลตามสภาพจริง
3.	โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	ต้องการพัฒนาด้านการทำเครื่องประดับด้วย หินสีและลูกปัด
4.	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	ต้องการพัฒนาด้านฝีมือการประดิษฐ์ ต้องการในด้านของการประดิษฐ์สิ่งของจาก วัสดุในท้องถิ่น,การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ฝึกทักษะด้านอาชีพ
5.	โรงเรียนวัดเจ็ดยอด	ต้องการใช้บริการในการฝึกทักษะอบรม ต้องการฝึกอบรมในด้านงานประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้
6.	โรงเรียนวัดช้างเคียน	ต้องการฝึกทักษะในด้านคหกรรม ได้แก่ อาหาร, งานใบตอง ,ตัดเย็บเสื้อผ้า
7.	โรงเรียนแม่แตง	ต้องการบริการทางด้านทักษะการประกอบ อาชีพ ต้องการด้านศิลปะการพันทราย
8.	ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอหางดง	ต้องการในด้านอุตสาหกรรมงานช่าง ต้องการที่จะพัฒนาความรู้ให้แก่นักเรียน
9.	โรงเรียนแม่เจ็ดยอดวิทยาคม	ต้องการในด้านการสอน โปรแกรม คอมพิวเตอร์และการใช้คอมพิวเตอร์
10.	โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์	ต้องการให้มีการสอนด้าน โปรแกรม คอมพิวเตอร์
11.	โรงเรียนพณิชยการลานนา	ต้องการวิธีการดูแลรักษาเครื่องจักร วิธีการทำงานปฏิบัติงานเครื่องจักร

12.	บริษัท ศ. ประภาการ จำกัด	ต้องการฝึกทักษะด้านคหกรรม
13.	โรงเรียนพิงครัตน์	ต้องการอบรมวิชาชีพเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ
14.	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่	ต้องการด้านความรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ ประชาสัมพันธ์
15.	กลุ่มแม่บ้านขุนกลาง	ต้องการให้มีการฝึกอบรมด้วยวิชาการด้าน การเกษตร ,การเพาะปลูก
16.	บริษัท ตาล จำกัด	ต้องการบริการด้านอาชีพ หัตถกรรม ชนิดใด ชนิดหนึ่ง
17.	กลุ่มแม่บ้านอุโมงค์ ต. สุเทพ	ต้องการด้านการประกอบอาชีพเสริม การทำ ขนมปั้นสิบ
18.	กลุ่มแม่บ้านช่างเคียน	ต้องการฝึกทักษะงานด้านใบตอง
19.	โรงเรียนบ้านบวกเป่า	ต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน ที่ไปพัฒนาอาชีพของผู้เรียนได้ในอนาคต
20.	วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่	ต้องการด้านการฝึกอบรมด้าน การบูรณาการ สอน

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า มีหน่วยงานในชุมชนที่ต้องการให้ภาควิชาอาชีวศึกษาพัฒนาทักษะอาชีพแก่บุคลากรในหน่วยงาน จากสถานศึกษามากกว่า หน่วยงานอื่นๆ ทุกองค์กร หน่วยงานมีความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพแก่บุคลากรในหน่วยงานในระดับสูง เช่น โรงเรียนแม่แตง ต้องการบริการทางด้านทักษะการประกอบอาชีพ ต้องการด้านศิลปะการพันทราย,กลุ่มแม่บ้านอุโมงค์ ต. สุเทพ ต้องการด้านการประกอบอาชีพเสริม การทำขนมปั้นสิบ, โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ต้องการให้มีการสอนด้าน โปรแกรมคอมพิวเตอร์, โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม ต้องการพัฒนาด้านการทำเครื่องประดับด้วยหินสีและลูกปัด

ตอนที่ 3 หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ 4 สาขาจำนวน 4 หลักสูตร

โดยการเขียนโครงการหลักสูตรประกอบด้วยชื่อหลักสูตร, วัตถุประสงค์ในการจัดอบรม ชื่อครูฝึก, ชื่อผู้เข้ารับการฝึก, หน่วยงาน, ระยะเวลา, ขั้นตอนวิธีการฝึก, เครื่องมือและ อุปกรณ์และวัสดุฝึก, การวัดประเมินผล

1. หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สาขาอุตสาหกรรม

ชื่อหลักสูตร การฝึกอบรม “อาชีพการพันทราย”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะการพันทราย
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

ครูฝึก นางสาวชนนาค พรหมจิตรและคณะ

ผู้รับการฝึก นักเรียนโรงเรียนแม่แตงจำนวน 30 คน

หน่วยงาน โรงเรียนแม่แตง

ระยะเวลาการดำเนินการ 1 วัน

วัสดุอุปกรณ์การฝึก

1. ทรายซิลิกอน คาร์ไบต์ จำนวน 5 กิโลกรัม
2. สติกเกอร์จำนวน 5 แผ่น
3. กระดาษขาว 10 ม้วน
4. กระดาษ, ใส 30 แผ่น
5. ดุงมือ 2 คู่
6. ผ้าปิดจมูก 3 แผ่น
7. กำจัดทำเอกสารประเมินผล
8. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ขั้นตอนการฝึกอบรม

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพ่นทราย นำเสนอผลงานตัวอย่างการพ่นทราย การออกแบบชิ้นงาน
ปฏิบัติและการออกแบบการทำลวดลาย ปฏิบัติการพ่นทราย

กิจกรรม/ เนื้อหา

ที่	กิจกรรม
1	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพ่นทราย <ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย - ประโยชน์ของการพ่นทราย - วัสดุ และอุปกรณ์ และเทคโนโลยีการพ่นทราย - ชนิดของทราย - ความปลอดภัยในการทำงาน
2	นำเสนอผลงานตัวอย่างการพ่นทราย
3	การออกแบบชิ้นงาน
4	ปฏิบัติและการออกแบบการทำลวดลาย
5	ปฏิบัติการพ่นทราย
6	ข้อเสนอแนะ
7	มอบวุฒิบัตร

การประเมินโครงการ

การประเมินความคิดเห็นจากการฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการวางแผน การดำเนินงาน
และด้านผลสัมฤทธิ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

2. หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สาขากรรม

ชื่อหลักสูตร การทำขนมปั้นสลิบ

วัตถุประสงค์ในการจัดฝึกอบรม

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการทำงานขนมปั้นสลิบ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำขนมปั้นสลิบได้
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำไปประกอบอาชีพเสริมได้

ครูฝึกนายรณลักษณ์ อินตะ และคณะ

ผู้รับการฝึก กลุ่มแม่บ้าน บ้านอุโมงค์ หมู่ที่ 10 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยงาน กลุ่มแม่บ้าน

ระยะเวลาในการฝึกอบรม 1 วัน

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

1. เตาแก๊ส
2. กระทะ
3. ไม้พาย
4. อ่างผสม/ชามผสม
5. ที่ร่อนแป้ง
6. ถ้วยตวง
7. ช้อนตวง
8. ทัพพี
9. ไม้คั้นแป้ง

ส่วนผสมตัวแป้ง

1. แป้งสาลีเอนกประสงค์ตราว่าว	3 ถ้วยตวง
2. น้ำมันพืช	½ ถ้วยตวง
3. น้ำตาล	1 ช้อนโต๊ะ
4. เกลือป่น	½ ช้อนชา
5. น้ำสะอาด	1 ถ้วยตวง

ขั้นตอนการฝึกอบรม

รายละเอียด

ภาคทฤษฎี

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขนม

- ลักษณะของขนมป็นสีบ
- ส่วนประกอบ
- วัสดุอุปกรณ์ในการทำ
- ขั้นตอนการทำ
- เทคนิคการทอด

ภาคปฏิบัติ

2. ฝึกปฏิบัติจริงในการทำขนม

2.1 การทำให้และการนวดแป้ง

- การทำให้ตัวกวน
- การทำให้หมูหยอง
- ตวงส่วนผสมแป้ง
- นวดแป้ง (พักไว้ 10-15 นาที)

2.2 การทำตัวขนม

- วิธีปั้นแป้ง
- วิธีใส่ไส้
- วิธีการสับริมขนมป็นสีบ

2.3 ขั้นตอนการทอด

3. ประเมินผลขนมป็นสีบของผู้

เข้าร่วมการฝึกอบรม

การประเมินโครงการ

การประเมินความคิดเห็นจากการฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการวางแผน การดำเนินงาน และด้านผลสัมฤทธิ์

3. หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สาขาบริหารธุรกิจ

ชื่อหลักสูตร ฝึกอบรมหลักสูตรการทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งด้วยโปรแกรม Movie maker

วัตถุประสงค์ในการจัดอบรม

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้โปรแกรม Movie maker
2. เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติงานได้ในโปรแกรม Movie maker

ครูฝึก นายอรรถพงษ์ วงศ์ชาติและคณะ

ผู้รับการฝึก นักเรียนโรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

หน่วยงาน โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

ระยะเวลา 1 วัน

วัสดุอุปกรณ์การฝึก

1. คอมพิวเตอร์โปรแกรม Movie maker version 5.1 จำนวน 32 เครื่อง
2. Projector
3. ภาพนิ่งจากกล้องดิจิทัล

ขั้นตอนการฝึกอบรมวิธีการดำเนินงาน

1. ขั้นตอนการสร้าง Movie maker
2. ขั้นตอนการนำภาพนิ่งและเสียงเข้าสู่ Collection
3. Storyboard และ Timeline
4. การตัดต่อภาพยนตร์
5. การใส่ Video Effect
6. การใส่ Video Transitions
7. การทำ Title และ Credits
8. การทำบันทึกภาพยนตร์

การประเมินโครงการ

การประเมินความคิดเห็นจากการฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการวางแผน การดำเนินงาน

และด้านผลสัมฤทธิ์

4.หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สาขาศิลปะหัตถกรรม

ชื่อหลักสูตร การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสี
วัสดุประสงค์

1. เพื่อบริการวิชาการแก่ชุมชน
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจรูปแบบและวิธีการผลิตเครื่องประดับจากลูกปัดและหินสี
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการผลิตเครื่องประดับจากลูกปัดและหินสี
4. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ในการสร้างอาชีพเสริมระหว่างการศึกษา

ครูฝึก นายอุตร สุทธิภิบาล

ผู้รับการฝึก นักเรียน โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยงาน โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ระยะเวลา 1 วัน

วัสดุอุปกรณ์การฝึก

ลำดับ	รายการ	จำนวน
1.	ลูกปัดและหินสี คละสี	8 ห่อ
2.	ตุขอต่างหู	1 ห่อ
3.	ลวดสร้อยต่างหู	1 ห่อ
4.	ลวดเงิน	5 ขด
5.	ห่วงกลม	1 ห่อ
6.	ก้ามปู	1 ห่อ
7.	ห่วงหนีบล็อก	1 ห่อ
8.	ด้ายเอ็นธรรมชาติ	3 ม้วน
9.	ด้ายเอ็นยัด	2 ม้วน
10.	เชือกยัด	1 ม้วน
11.	คีมปากแบน ปากกลม	6 ด้าม

ขั้นตอนการฝึกอบรม

1. ความรู้พื้นฐานด้านลูกบิดและหินสี
 - ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลูกบิดและหินสี
 - ความสำคัญของลูกบิดและหินสีในงานเครื่องประดับ
2. รูปแบบเครื่องประดับลูกบิดและหินสี
 - รูปแบบเครื่องประดับลูกบิดและหินสี, รูปแบบทั่วไป, การออกแบบ
 - ฝึกปฏิบัติออกแบบเครื่องประดับลูกบิดและหินสี
3. วัสดุอุปกรณ์
 - วัสดุที่ใช้ประกอบการผลิต
 - อุปกรณ์ เครื่องมือ
4. กรรมวิธีการร้อยประกอบเครื่องประดับลูกบิดและหินสี
 - วิธีการถักร้อยลูกบิด
 - ปฏิบัติการถักร้อยสร้อยลูกบิด

การประเมินโครงการ

การประเมินความคิดเห็นจากการฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการวางแผน การดำเนินงาน และด้านผลสัมฤทธิ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตอนที่ 4 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โครงการ

4.1 ข้อมูลทั่วไปของการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยประสานงานกับครูฝึกและประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานที่มีความประสงค์ต้องการพัฒนาทักษะวิชาชีพแก่บุคลากรในหน่วยงานของตนทั้ง 4 หน่วยงาน ได้แก่ โรงเรียนแม่แดง , กลุ่มแม่บ้าน บ้านอุโมงค์, โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์, โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคมผู้วิจัยนัดแนะเตรียมความพร้อม ครูฝึกจากนั้นผู้เข้าฝึกอบรม คือ, อุปกรณ์วัสดุและสถานที่ในวันที่กำหนดนัดหมายผู้วิจัยและครูฝึกขอพบผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องหน่วยงานขององค์กรจากนั้นแนะนำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ความเป็นมาประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาทักษะวิชาชีพและดำเนินการฝึกอบรมตามแผนที่วางไว้พร้อมสาริตและผู้เข้ารับฝึกอบรมต้องได้รับทักษะจากการปฏิบัติโดยทุกคนจะแสดงผลงานผู้วิจัยสรุปสร้างทักษะที่ดีต่ออาชีพต่อจากนั้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบประเมินและมอบเกียรติบัตร

4.1.1 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมปฏิบัติการทักษะวิชาชีพ สาขาอุตสาหกรรม ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพทางด้านอุตสาหกรรม โครงการพัฒนาวิชาชีพ อาชีพเทคนิคการพันทราย มีครูฝึก ได้แก่ นางสาวชมนาด พรหมพิจิตร ผู้รับการฝึกอบรมเป็นนักเรียน โรงเรียนแม่แดง จำนวน 30 คน โดยมีอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมอีก 5 คน

4.1.2 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมปฏิบัติการทักษะวิชาชีพ สาขาคหกรรม ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพทางด้านคหกรรม ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ทักษะวิชาชีพ การทำขนมปั้นสิบ มีครูผู้ฝึก ได้แก่ นาย รณลักษณะ อินตะ ผู้รับการฝึกอบรมเป็นกลุ่มแม่บ้าน บ้านอุโมงค์ หมู่ 10 ตำบล สุเทพ อำเภอ เมือง จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 20 คน โดยมีกรรมการหมู่บ้านอีก 4 คน

4.1.3 การจัดฝึกอบรมปฏิบัติการทักษะวิชาชีพ สาขา บริหารธุรกิจ ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สาขาบริหารธุรกิจ โดยการพัฒนาวิชาชีพ การทำภาพยนตร์จากภาพนิ่ง ด้วยโปรแกรม Movie Maker มีครูฝึก ได้แก่ นายอรรถพงษ์ วงศ์ชาติ ผู้รับการฝึกอบรม เป็นนักเรียน โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 32 คน โดยมีครูอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมอีก 3 คน

4.1.4 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมปฏิบัติการทักษะวิชาชีพ สาขา ศิลปะหัตถกรรม ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพทางด้านศิลปะหัตถกรรม โครงการพัฒนาวิชาชีพ การทำเครื่องประดับด้วยลูกบิดและหินสี มีครูฝึก ได้แก่ นาย อุดร สุทธิภิบาล ผู้รับการฝึกอบรม เป็นนักเรียน โรงเรียน สันป่าตองวิทยาคม จำนวน 20 คน โดยมีครูอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมอีก 4 คน

4.2 ข้อมูลการประเมินผลความคิดเห็นของการจัดการฝึกอบรมเข้าปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชนทั้ง 4 โครงการ ด้านการวางแผนการเตรียมงาน การดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ในการจัดโครงการดังนี้คือ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการบริการวิชาการของ
ภาควิชาอาชีวศึกษา ด้านการวางแผนการเตรียมงาน

โครงการ	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการพันทราย	4.42	มากที่สุด
2. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำขนมปั้น สียบ	4.65	มากที่สุด
3. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำภาพยนตร์ จากภาพนิ่ง	4.41	มากที่สุด
4. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำ เครื่องประดับด้วยลูกบิดและหินสี	4.65	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.53	มากที่สุด

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะ
อาชีวศึกษา ด้านการวางแผนการเตรียมงาน ภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย = 4.53 เมื่อ
จำแนกตามโครงการย่อยปรากฏว่าทุกโครงการมีความเหมาะสมมากที่สุด คือ โครงการการ
ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำขนมปั้นสียบ การทำเครื่องประดับด้วยลูกบิดและหินสี

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
ด้านการพันทราย ด้านการวางแผนการเตรียมงาน

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการพัฒนาอาชีพการพันทราย ไว้ชัดเจนเพียงใด	4.67	มากที่สุด
2. การจัดเตรียมสื่อมีความเหมาะสมเพียงใด	4.67	มากที่สุด
3. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม เพียงใด	3.67	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	มาก

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบประเมินโครงการ ฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการด้านอาชีพ
การพันทรายมีความเห็นในด้านตารางการวางแผนเตรียมงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 4.42

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
การทำงานนบ้นสืบด้านการวางแผนการเตรียมงาน

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการการพัฒนาอาชีพ การทำงาน นบ้นสืบไว้ชัดเจนเพียงใด	4.80	มากที่สุด
2. การจัดเตรียมสื่อมีความเหมาะสมเพียงใด	4.75	มากที่สุด
3. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม เพียงใด	4.55	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.65	มากที่สุด

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบประเมินโครงการ ฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการด้าน
อาชีพการทำงานนบ้นสืบมีความเห็นว่าด้านตารางการวางแผนเตรียมงาน โดยภาพรวมมีความ
เหมาะสมมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.65

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
การทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งด้านการวางแผนการเตรียมงาน

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1 กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการการพัฒนาอาชีพ การทำ ภาพยนตร์จากภาพนิ่งไว้ชัดเจนเพียงใด	4.34	มาก
2 การจัดเตรียมสื่อมีความเหมาะสมเพียงใด	4.40	มาก
3 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม เพียงใด	4.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.41	มาก

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบประเมินโครงการ ฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการด้าน
อาชีพการทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งมีความเห็นว่าด้านตารางการวางแผนเตรียมงาน โดยภาพรวมมี
ความเหมาะสมมากค่าเฉลี่ย 4.41

เลขหมู่.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสีด้านการวางแผนการเตรียมงาน

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1 กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้นการทำเครื่องประดับด้วย ลูกปัดและหินสีไว้ชัดเจนเพียงใด	4.80	มากที่สุด
2 การจัดเตรียมสื่อมีความเหมาะสมเพียงใด	4.75	มากที่สุด
3 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม เพียงใด	4.55	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.65	มากที่สุด

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบประเมิน โครงการ ฝึกอบรม เชิงปฏิบัติด้านอาชีพ
การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสีมีความเห็นในด้านตารางการวางแผนเตรียมงาน โดย
ภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.65

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการบริการวิชาการ
ภาควิชาอาชีวศึกษาด้านการดำเนินงาน

โครงการ	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการพันทราย	4.53	มากที่สุด
2. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำงานบนปั้นสี	4.47	มาก
3. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำภาพยนตร์ จากภาพนิ่ง	4.52	มากที่สุด
4. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำ เครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสี	4.47	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.36	มาก

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ
พัฒนาทักษะอาชีพด้านการดำเนินงาน ภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุดค่าเฉลี่ย = 4.36 เมื่อจำแนก
ตามโครงการย่อยปรากฏว่าทุกโครงการมีความเหมาะสมมากที่สุด คือ โครงการการฝึกอบรมเชิง
ปฏิบัติการอาชีพการพันทราย และการทำภาพยนตร์จากภาพนิ่ง

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
เทคนิคการพันทรายด้านการดำเนินงาน

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. การสาธิตการฝึกอบรมชัดเจนเพียงใด	3.33	ปานกลาง
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเหมาะสมเพียงใด	4.00	มาก
3. ทักษะการถ่ายทอดเหมาะสมเพียงใด	4.33	มาก
4. เนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเพียงใด	4.32	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.99	มาก

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านอาชีพการพันทราย มีความเห็นว่าด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.99

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
การทำขนมปั้นสิบด้านการดำเนินงาน

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. การสาธิตการฝึกอบรมชัดเจนเพียงใด	4.60	มากที่สุด
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเหมาะสมเพียงใด	4.00	มาก
3. ทักษะการถ่ายทอดเหมาะสมเพียงใด	4.55	มากที่สุด
4. เนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเพียงใด	4.75	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.47	มาก

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านอาชีพการทำขนมปั้นสิบ มีความเห็นว่าด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.47

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
การทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งด้านการดำเนินงาน

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. การสาธิตการฝึกอบรมชัดเจนเพียงใด	4.71	มากที่สุด
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเหมาะสมเพียงใด	3.50	มาก
3. ทักษะการถ่ายทอดเหมาะสมเพียงใด	4.39	มาก
4. เนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเพียงใด	4.40	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.30	มาก

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการทำภาพยนตร์จากภาพนิ่ง มีความเห็นว่าด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.30

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสีด้านการดำเนินงาน

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. การสาธิตการฝึกอบรมชัดเจนเพียงใด	4.60	มากที่สุด
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเหมาะสมเพียงใด	4.00	มาก
3. ทักษะการถ่ายทอดเหมาะสมเพียงใด	4.55	มากที่สุด
4. เนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเพียงใด	4.75	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.47	มาก

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีความเห็นว่าด้านการทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสีดำเนินงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.47

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการบริการวิชาการของ
ภาควิชาอาชีวศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัดโครงการ

โครงการ	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการพันทราย	4.31	มาก
2. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำขนมปั้นสิบ	4.57	มากที่สุด
3. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำภาพยนตร์ จากภาพนิ่ง	4.52	มากที่สุด
4. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำ เครื่องประดับด้วยลูกบิดและหินสี	4.57	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.49	มาก

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ
พัฒนาทักษะอาชีพด้านการวางแผนด้านผลสัมฤทธิ์ ภาพรวมมีความเหมาะสมมากมีค่าเฉลี่ย =
4.49 เมื่อจำแนกตามโครงการย่อยปรากฏว่าทุกโครงการมีความเหมาะสมมาก คือ โครงการการ
ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพ การทำขนมปั้นสิบ การทำเครื่องประดับด้วยลูกบิดและหินสี
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
เทคนิคการพันทรายด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัดโครงการ

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. มีความรู้ทักษะที่ได้รับเหมาะสมเพียงใด	4.67	มากที่สุด
2. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาก น้อยเพียงใด	4.33	มาก
3. การประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพมาก น้อยเพียงใด	4.40	มาก
4. ทักษะติดต่อการประกอบอาชีพนี้มีมากน้อย เพียงใด	3.84	มาก
5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมีมากน้อย เพียงใด	4.33	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.31	มาก

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติด้านอาชีพ
การพันทราย มีความเห็นว่าด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัดโครงการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับมากเฉลี่ย 4.31

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
การทำงานนบ้นสืบด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัด โครงการ

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. มีความรู้ทักษะที่ได้รับเหมาะสมเพียงใด	4.70	มากที่สุด
2. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาก น้อยเพียงใด	4.55	มากที่สุด
3. การประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพมาก น้อยเพียงใด	4.55	มากที่สุด
4. ทักษะคิดต่อการประกอบอาชีพนี้มีมากน้อย เพียงใด	4.40	มาก
5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมีมากน้อย เพียงใด	4.65	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.57	มากที่สุด

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติด้านอาชีพ
การทำงานนบ้นสืบ มีความเห็นว่าด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัด โครงการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม
อยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.57

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ
การทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัด โครงการ

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. มีความรู้ทักษะที่ได้รับเหมาะสมเพียงใด	4.56	มากที่สุด
2. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมากน้อย เพียงใด	4.59	มากที่สุด
3. การประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพมากน้อย เพียงใด	4.43	มาก
4. ทักษะคิดต่อการประกอบอาชีพนี้มีมาเพียงใด	4.43	มาก
5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมีมากน้อย เพียงใด	4.62	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.52	มากที่สุด

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านอาชีพ การทำภาพยนตร์จากภาพนิ่ง มีความเห็นว่าด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัด โครงการ โดยภาพรวมมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.52

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาชีพ การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสีด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัด โครงการ

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. มีความรู้ทักษะที่ได้รับเหมาะสมเพียงใด	4.70	มากที่สุด
2. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาก น้อยเพียงใด	4.55	มากที่สุด
3. การประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพมาก น้อยเพียงใด	4.55	มากที่สุด
4. ทักษะติดต่อการประกอบอาชีพนี้มีมากน้อย เพียงใด	4.40	มาก
5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมีมากน้อย เพียงใด	4.65	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.57	มากที่สุด

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติด้านอาชีพ การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสี มีความเห็นว่าด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัด โครงการ โดย ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.57

ข้อเสนอแนะในการฝึกอบรม

1. โครงการการฝึกอบรมด้านอุตสาหกรรมศึกษา การฝึกอบรมในครั้งนี้ได้แนวทางการประกอบอาชีพคือการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนในลักษณะนี้ต่อไป เพื่อ

2. โครงการการฝึกอบรมด้านคหกรรมศาสตร์

การฝึกอบรมในครั้งนี้ได้แนวทางการประกอบอาชีพคือสามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมได้และมีการวางแผนเพื่อทำจำหน่ายจะได้มีรายได้จุนเจือครอบครัว สามารถประยุกต์ขนมปั้น สืบในรูปแบบต่างๆเพื่อให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นมีประสบการณ์ในการทำขนมและเป็นแนวทางในการทำขนมควรจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนในลักษณะนี้ต่อไป เพื่อให้ความรู้และเป็นประโยชน์แก่คนในชุมชน ทำให้แม่บ้านรู้จักอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น และควรจัดทุกๆวันอาทิตย์ เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในการทำขนมต่างๆ และควรหาขนมที่แปลกใหม่และน่าสนใจ

3. โครงการการฝึกอบรมด้านบริหารธุรกิจศึกษา

การฝึกอบรมในครั้งนี้ได้แนวทางการประกอบอาชีพคือ สามารถนำไปติดต่อภาพยนตร์ส่วนตัวได้, ทำเป็นของขวัญ, และประกอบอาชีพเป็นผู้ติดต่อภาพยนตร์ ควรจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนในลักษณะนี้ต่อไป เพื่อพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้มีคุณภาพ

4. โครงการการฝึกอบรมด้านศิลปหัตถกรรม

การฝึกอบรมในครั้งนี้ได้แนวทางการประกอบอาชีพคือได้ความขยันอดทน หมั่นฝึกฝนได้สมาธิในการทำงาน นำวิธีการทำสร้อยและต่างหูไปประกอบอาชีพได้ เสริมรายได้ระหว่างเรียนหรือทำเป็นอาชีพหลัก ทำให้ราบถึงการนำสิ่งของที่ดูไม่มีค่าไม่มีราคามาเปลี่ยนแปลงทำให้เพิ่มมูลค่าของสิ่งของนั้นๆควรจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนในลักษณะนี้ต่อไป เพื่อจะได้เผยแพร่ความรู้นี้ให้แก่ผู้อื่น เป็นการนำความรู้นี้ให้แก่ผู้อื่น เป็นการนำความรู้มาสู่ชุมชน ทำให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริการวิชาการของภาควิชาอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อ รวบรวมข้อมูลครูฝึกทางอาชีวศึกษา ของภาควิชา และเพื่อทราบความต้องการ ของชุมชน ในด้านการพัฒนาทักษะ ตลอดจนพัฒนา โครงการฝึกอบรม และจัด โครงการฝึกอบรม แก่ชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูฝึก จำนวน 40 คน หน่วยงานองค์กรในชุมชน 20 แห่ง และผู้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมิน และหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โครงการ

สรุปผล

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครูฝึกทางอาชีวศึกษา

ผลการสำรวจข้อมูลครูฝึกทางอาชีวศึกษา จากบุคลากรที่สามารถเป็นครูฝึกจากสถานศึกษาและ สถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 4 ประเภท วิชาประเภทละ 10 คน ดังนี้คือ ประเภทวิชาด้านอุตสาหกรรมศึกษา,ด้านคหกรรมศาสตร์ ,ด้าน บริหารธุรกิจศึกษา และด้านศิลปหัตถกรรม

ครูฝึกทางด้านวิชาชีพอุตสาหกรรมศึกษา มีชายมากกว่าหญิง ส่วนใหญ่มาจากสถานศึกษา มากกว่าสถานประกอบการและครูฝึกทางด้านวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ มีหญิงมากกว่าชาย ส่วนใหญ่ มาจากสถานศึกษามากกว่าสถานประกอบการสำหรับครูฝึกทางด้านวิชาชีพบริหารธุรกิจ มีหญิง มากกว่าชาย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านครู และทางด้านวิชาชีพศิลปหัตถกรรม มีหญิง มากกว่าชาย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นครู

2. ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาทักษะอาชีพ

ผลการสำรวจความต้องการของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ต้องการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยการ สัมภาษณ์หน่วยงานที่เป็น โรงเรียน กลุ่มแม่บ้าน และสถานประกอบการ จำนวน 20 แห่ง โดยสัมภาษณ์ตัวอย่างแบบเจาะจง สถานศึกษาในชุมชน 15 แห่งและหน่วยงานในองค์กรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่อีกจำนวน 5 แห่ง ทุกหน่วยงานล้วนมีความต้องการให้ภาควิชาอาชีวศึกษาจัด โครงการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชนในหน่วยงานของตน โดยเฉพาะความต้องการให้พัฒนา วิชาชีพแก่บุคลากรในหน่วยงานด้านอาชีพอุตสาหกรรม คหกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจศึกษาและ อาชีพศิลปหัตถกรรม

3. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อจัดทำโครงการฝึกอบรมด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพแก่ชุมชน 4 ประเภท วิชาสามารถพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการตามความต้องการของชุมชนเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ โครงการการพ่นทรายแก่โรงเรียนแม่แตง มีนักเรียนเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 30 คน ประเภทวิชาคหกรรม ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ โครงการการทำขนมปั้นสิบ แก่กลุ่มแม่บ้าน บ้านอุโมงค์ ต. สุเทพ อ. เมือง จ.เชียงใหม่ มีกลุ่มแม่บ้านเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 20 คน ประเภทวิชาชีพ บริหารธุรกิจ ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ โครงการการทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งด้วย โปรแกรม Movie Maker แก่โรงเรียนทางคจรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ มีนักเรียนเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 32 คน ประเภทวิชาศิลปะหัตถกรรม ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพโครงการ การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสีแก่โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อ. สันป่าตอง จ. เชียงใหม่ มีนักเรียนเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 10 คน

4 ผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ

การจัดฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ 4 โครงการ

4.1 ข้อมูลทั่วไปของการจัดฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยประสานงานกับครูฝึกและประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานที่มีความประสงค์ต้องการ พัฒนาทักษะวิชาชีพแก่บุคลากรในหน่วยงานของตนทั้ง 4 หน่วยงานได้แก่ โรงเรียนแม่แตง , กลุ่ม แม่บ้าน บ้านอุโมงค์, โรงเรียนทางคจรัฐราษฎร์อุปถัมภ์, โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคมผู้วิจัยนัดแนะ เตรียมความพร้อม ครูฝึกจากนั้นผู้เข้าฝึกอบรม คือ, อุปกรณ์วัสดุและสถานที่ในวันที่กำหนดนัดหมายผู้วิจัยและครูฝึกขอพบผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องหน่วยงานขององค์กรจากนั้น แนะนำภาควิชาอาชีพศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ ความเป็นมาประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาทักษะวิชาชีพและดำเนินการฝึกอบรมตามแผนที่วางไว้พร้อมสาริตและผู้เข้ารับฝึกอบรมต้องได้รับทักษะจากการปฏิบัติโดยทุกคนจะแสดงผลงานผู้วิจัย สรุปรสร้างทัศนคติต่ออาชีพต่อจากนั้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบประเมินและมอบเกียรติบัตร

4.1.1 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมปฏิบัติการทักษะวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพทางด้านอุตสาหกรรม โครงการพัฒนาวิชาชีพ อาชีพเทคนิค การพ่นทราย มีครูฝึกได้แก่ นางสาวชมนาด พรหมพิจิตรผู้รับการ ฝึกอบรมเป็นนักเรียน โรงเรียน แม่แตง จำนวน 30 คน โดยมีอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมอีก 5 คน

4.1.2 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมปฏิบัติการทักษะวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพทางด้านคหกรรม ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ การทำขนมปั้นสิบ มีครูผู้ฝึก ได้แก่ นาย รณลักษณ์ อินตะ ผู้รับ การฝึกอบรมเป็นกลุ่มแม่บ้าน บ้านอุโมงค์ หมู่ 10 ตำบล สุเทพ อำเภอ เมืองจังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 20 คน โดยมีกรรมการหมู่บ้านอีก 4 คน

4.1.3 การจัดฝึกอบรมปฏิบัติการทักษะวิชาชีพ บริหารธุรกิจศึกษา ได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สาขาบริหารธุรกิจ โดยการพัฒนาวิชาชีพ การทำภาพยนตร์จากภาพนิ่ง ด้วยโปรแกรม Movie Maker มีครูฝึก ได้แก่ นายอรรถพงษ์ วงศ์ชาติ ผู้รับกาฝึกอบรม เป็นนักเรียน โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 32 คน โดยมีครูอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมอีก 3 คน

4.1.4 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมปฏิบัติการทักษะวิชาชีพ ด้านศิลปหัตถกรรมได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพทางด้านศิลปหัตถกรรม โครงการพัฒนาวิชาชีพ การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสี มีครูฝึก ได้แก่ นาย อุดร สุทธิภิบาล ผู้รับการฝึกอบรม เป็นนักเรียน โรงเรียน สันป่าตองวิทยาคม จำนวน 20 คน โดยมีครูอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมอีก 4 คน

4.2 ผลการประเมินผลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินในการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะ

และส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชนทั้ง 4 โครงการ ประกอบด้วย 3 ด้านคือด้านการวางแผนการเตรียมงาน การดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ในการจัดโครงการ ดังนี้คือ

1. ด้านการวางแผนการเตรียมงาน ผู้ตอบแบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ เห็นว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายย่อย โครงการที่เหมาะสมระดับมากที่สุด คือ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอาชีพการทำขนมปั้นสิบ และอาชีพการทำเครื่องประดับด้วยหินสี มีรายละเอียดด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ฝึกอบรมที่ชัดเจน การเตรียมสื่อ และสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมมากที่สุดทั้ง 2 โครงการ

2. ด้านการดำเนินงาน ผู้ตอบแบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ เห็นว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายย่อยโครงการที่มีความเหมาะสมด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โครงการอาชีพการทำภาพยนตร์จากภาพนิ่ง โดยมีรายละเอียด ด้านการสาธิตการฝึกอบรมชัดเจนมากที่สุด ยกเว้นอาชีพการพ่นทรายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัด โครงการผู้ตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพเห็นว่โดยภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุดทุกโครงการ เมื่อพิจารณา รายละเอียดแล้ว ครูฝึกมีความรู้ทักษะทั้ง 4 โครงการในระดับมากที่สุด และรายย่อย ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบประเมินมีความเห็นได้ว่าได้รับประโยชน์มากที่สุด

4.3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบประเมินในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพอุตสาหกรรมศึกษาสรุปได้ว่าการ ฝึกอบรมในครั้งนี้ได้แนวทางในการประกอบอาชีพและยังมีข้อเสนอแนะอีกว่าควรจัดกิจกรรมเพื่อ บริการชุมชนในลักษณะนี้อีกต่อไป เพื่อโอกาสผู้ที่ต้องการฝึกอาชีพได้เรียนรู้และฝึกทักษะ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สรุปได้ว่าการ ฝึกอบรมในครั้งนี้ได้แนวทางการประกอบอาชีพในการทำงานสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ เสริมและมีการวางแผนเพื่อจัดจำหน่ายจะได้มีรายได้เงินจือครอบครัว สามารถประยุกต์ขงนบ้น สิบในรูปแบบต่างๆเพื่อให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นมีประสบการณ์ในการทำงานและเป็นแนวทางในการทำ ขนมอื่นๆอีกและยังมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนในลักษณะนี้อีกต่อไป เพื่อให้ความรู้และเป็นประโยชน์แก่คนในชุมชน ทำให้แม่บ้านรู้จักอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น และควรจัด ทุกๆวันอาทิตย์ เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในการทำงานต่างๆ และควรหาขงนบที่แปลกใหม่และ น่าสนใจ มาฝึกอบรมให้กับกลุ่มแม่บ้านอีก

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพบริหารธุรกิจศึกษาการฝึกอบรมในครั้งนี้ ได้แนวทางการประกอบอาชีพคือ สามารถนำไปตัดต่อภาพยนตร์ ส่วนตัวได้ , ทำเป็นของขวัญ , และประกอบอาชีพเป็นผู้ตัดต่อภาพยนตร์ ควรจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนในลักษณะนี้อีกต่อไป เพื่อพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้มีคุณภาพ

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพศิลปหัตถกรรมการฝึกอบรมในครั้งนี้ได้ แนวทางการประกอบอาชีพคือได้ความขงนบอดทน หมั่นฝึกฝน ได้สมาธิในการทำงาน นำวิธีการทำ สร้อยและต่างหูไปประกอบอาชีพได้ อีกทั้งยังสามารถเสริมรายได้ระหว่างเรียนหรือทำเป็นอาชีพ หลักทำให้ทราบถึงการนำสิ่งของที่อยู่ไม่มีค่าไม่มีราคามาเปลี่ยนแปลงทำให้เพิ่มมูลค่าของสิ่งของ นั้นๆและยังมีข้อเสนอแนะว่าควรจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนในลักษณะนี้อีกต่อไป เพื่อจะได้ เผยแพร่ความรู้นี้ให้แก่ผู้อื่น เป็นการนำความรู้มาสู่ชุมชน ทำให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

อภิปรายผล

1. ครูฝึกทางอาชีวศึกษาของภาควิชาอาชีวศึกษา ได้สำรวจเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่มาศึกษา หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาอาชีวศึกษา 4 สาขาจำนวน 40 คน โดยพบว่า สาขาอุตสาหกรรมศึกษาจะมีครูฝึกเพศชายล้วน อาจจะเป็นด้วยธรรมชาติของหลักสูตรทางด้านช่าง เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างโลหะ ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ล้วนต้องใช้แรงกายในการฝึกฝนทักษะ จึงมีครูฝึกเป็นชาย ซึ่งตรงกันข้ามกับครูฝึกฝีมือที่มาจากสาขาเกษตรกรรมศาสตร์มีครูฝึกหญิงมากกว่าชายมีฝีมือทักษะความชำนาญทางด้านงานประดิษฐ์, แกะสลัก, การประกอบอาหารและการตัดเย็บเสื้อผ้า
2. ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาทักษะอาชีพ การบริการวิชาการแก่ชุมชนของภาควิชาอาชีวศึกษาพบว่าจากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เป็นโรงเรียน กลุ่มแม่บ้านและสถานประกอบการจำนวน 20 แห่ง ล้วนมีความต้องการให้ภาควิชาอาชีวศึกษา ช่วยพัฒนาทักษะอาชีพทุกหน่วยงานทั้งนักเรียนและกลุ่มแม่บ้าน อาจจะเป็นเพราะว่าบุคลากรในหน่วยงานดังกล่าวเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมพัฒนาและยกระดับฝีมือตามความต้องการของตลาดแรงงานซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2530) ที่ว่าการฝึกอบรม ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการฝึกอาชีพตามความถนัดเพิ่มพูนความรู้และมีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ อีกทั้งสามารถพัฒนาตนเองและยกระดับฝีมือ แรงงานให้มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาดและท้องถิ่นและยังสอดคล้องกับ สุนทร สุนนท์ชัย (2529) ที่สรุปวัตถุประสงค์การจัดการศึกษา วิชาชีพว่าเป็นการฝึกวิชาชีพ เพื่อให้มีงานทำ เพื่อให้ประกอบอาชีพได้ด้วยตนเองและนำไปปรับปรุงชีวิตตามความเป็นอยู่ของตนเอง
3. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ 4 ประเภทวิชา จำนวน 4 หลักสูตร ได้แก่ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ได้พัฒนาหลักสูตรอาชีพการพันทราย แก่โรงเรียนแม่แดง อาจจะสืบเนื่องจากการเห็นความสำคัญของผู้อำนวยการโรงเรียนให้นักเรียนมีทักษะวิชาชีพทางด้านช่างอุตสาหกรรม อีกทั้งโรงเรียนมีความพร้อมในด้านสถานที่อำนวยความสะดวกในการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2538) ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาอาชีพต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา การเรียนการสอน
4. การประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพแก่ชุมชนทั้ง 4 โครงการประกอบด้วย 3 ด้านคือ ด้านการวางแผนการเตรียมงาน ด้านการดำเนินงาน และด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัดโครงการ พบว่าทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ในการจัดโครงการข้อ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

การประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพ และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอย่างมาก อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะ ให้ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ช่วยจัด โครงการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ในลักษณะแบบนี้อีกอย่างต่อเนื่อง ให้แก่ชุมชน เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ประโยชน์อย่างมาก และได้แนวทางในการประกอบอาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ในอนาคต ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2541) ที่ว่าการจัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เป็นการส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ โดยมีหลักในการจัดคือจัดตามความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเลือกอาชีพพัฒนาอาชีพ ได้ด้วยความมั่นใจ และนำไปใช้ได้ในการเนนชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. คณะศึกษาศาสตร์ควรจัดสรร งบประมาณด้านการส่งเสริมการบริการวิชาการแก่ชุมชน ทุกภาควิชาอย่างเป็นระบบ
2. ภาควิชาอาชีวศึกษาคควรมีโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนทางด้านการพัฒนาทักษะทุก ๆ สาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง
3. ภาควิชาอาชีวศึกษาควรจัดเป็นศูนย์รวมการบริการวิชาการทางด้านอาชีพแก่ชุมชนภาคเหนือ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยด้านการพัฒนาทักษะแก่ผู้ด้อยโอกาส
2. ควรมีการศึกษาวิจัยด้านรูปแบบของการพัฒนาศูนย์บริการวิชาการทางด้านอาชีพ

บรรณานุกรม

- กาญจนา ป็องสิตา.(2544). ความคับข้องใจในการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 สถาบันราชภัฏมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กัญญา คำศิริพิมาน. (2548). ความร่วมมือทางอาชีวศึกษาระหว่างสถานประกอบ
การและองค์กรทางการศึกษา. เชียงใหม่: ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กัญญา คำศิริพิมาน.(2548).คู่มือการปฏิบัติงานของอาจารย์สาขาวิชาอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา
2548 .เชียงใหม่: ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- การศึกษานอกโรงเรียน.กรม. (2541). ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2538).เอกสารแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพ
โรงเรียน. กทม: ครูสภา.
- กรมอาชีวศึกษา.(2533). รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- กรมการจัดหางาน.(2538). การจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ(ประเทศไทย).กทม: กระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม.
- กอดุทัย อยู่เจริญ.(2544). ความสนใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายโรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขวัญชัย สิ้นทรัพย์สมบูรณ์. (2537). รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบ
การ ในการส่งนักศึกษาในระดับ ปวส สาขาช่างยนต์ ออกฝึกงาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชูเกียรติ ถีสวรรณ์. (2534). รายงานการวิจัยโครงการวิจัยทัศนคติและปัจจัยที่มีต่อทัศนคติด้าน
การศึกษาและอาชีพของสตรีในพื้นที่กิ่งเมืองกิ่งชนบท. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ.(2543). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพใน ศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ต.น้ำใจ อ. แม่ทะ จ. ลำปาง. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. (2529). การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการบริการวิชาการแก่สังคม
ของภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2529. ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร

- พิมพ์มาส ดันท์เจริญรัตน์. (2540). การศึกษาความต้องการเรียนต่อสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดตาก. รายงานวิจัยสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตตาก.
- พุดตาล ศรีเมฆ.(2541). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จังหวัดเพชรบูรณ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทัศนาก ทอภักดีและคณะ.(2543).ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพค่านิยม
ในอาชีพกับการเลือกอาชีพระหว่างภูมิภาคหลังของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสาร
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประทีป พรหมทอง.(2534). การใช้สถานฝึกงานอาชีพนอกสถานศึกษา สำหรับนักศึกษาในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ในเขตการศึกษา 8.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กทม: ศูนย์ส่งเสริมหนังสือ
กรุงเทพมหานคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2525). พจนานุกรม. กทม: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม. กทม: นามิบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2536). ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. กทม.:
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- วัฒนา พัชราวนิช.(2531). หลักการแนะแนว. กทม: ไทยวัฒนาพานิช.
- วาสนา วรรณวิไลรัตน์.(2540).บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการดำเนินงานของ
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่:สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิจิตร ศรีธำณ. (2525). หลักสูตรอุดมศึกษา. กทม: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2545). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 9
(พ.ศ.2545-2549). เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สงัด อุทรานันท์. (2526). งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. ครูเชียงราย. (181.30-34) ธันวาคม
สุรินทร์ ปีพฤษภาคมและคณะ.(2521). รายงานวิจัย เรื่องสถานภาพการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน
ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. ฝ่ายวางแผนและพัฒนาสำนักงานอธิการบดี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สุริย์พร พานิช.(2535). แนวโน้มการจัดการงานบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. คุรุศาสตร์(อุดมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สันทนา อิศรเสนา ณ อยุธยา.(2533). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความ
คาดหวังในด้านการบริการวิชาการและบริการบุคลากรนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน ครู
และนักเรียน:ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการนำร่องขยายการศึกษา
ภาคบังคับ เขตการศึกษาที่ 1. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สังกมสงเคราะห์ศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนทร สุนันท์ชัย.(2529). การศึกษานอกโรงเรียนเส้นทางที่ไม่มีวันสิ้นสุด. กทม:
อัมรินทร์การพิมพ์.
- สุชาติ ทองสุกผล.(2535). งานบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามการรับรู้
ของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้รับผิดชอบโครงการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวรรณ ดอนขวา. (2532). การดำเนินงานเกี่ยวกับการฝึกอบรมนักเรียน นักศึกษาในสถาน
ประกอบการของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). การบริหารงานวิชาการ. กทม:
สามเจริญพานิช
- หวน พิณรุฬพันธ์.(2528). การบริหารโรงเรียน. กทม: โอเดียนสโตร์
- อเนก ชิตเกสร.(2542). มุลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยพายัพ.
รายงานการวิจัยฉบับที่ 156.เชียงใหม่: จรัสธุรกิจการพิมพ์.
- อนรรักษ์ ปัญญาวิวัฒน์.(2539). การประเมินการดำเนินงานศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาช่างเย็บจักร
อุตสาหกรรม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2522). การวางแผนการศึกษา. กทม: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอนงค์ รัญญะวัน.(2539). การแนะแนวอาชีพ. กทม: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.

ภาคผนวก ก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบสัมภาษณ์

สำรวจข้อมูลความต้องการของสถานศึกษาและสถานประกอบการด้านความร่วมมือในการบริการทางวิชาการ ของสาขาวิชาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร

ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อองค์กร

ที่ตั้ง/โทร

ประเภทหรือลักษณะองค์กร

2. องค์กรของท่านได้เคยร่วมมือ/ประสานงานกับภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มช. หรือไม่

3. ท่านมีความต้องการหรือไม่ที่จะใช้บริการหรือให้บริการทางวิชาการด้านอาชีพในการฝึกทักษะอบรม ทำ workshop โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ้าต้องการ ด้านใด ช่วงเวลาใดมีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมเท่าใด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล
เพื่อจัดทำทำเนียบ ครูฝึก สำหรับ สถานประกอบการและสถานศึกษา
ของภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลต่อไปนี้เพื่อจัดทำ ทำเนียบ และครูฝึก ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์

ชื่อสกุล(นาย นางสาว)

.....

สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี

ทาง.....

.....

อาชีพปัจจุบัน (โปรดระบุอย่างละเอียด) อาจารย์/สถานประกอบการ/อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

สถานที่สามารถติดต่อได้.....

.....

.....

.....

.....

เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร/ E-mail address

ทักษะวิชาชีพที่ถนัด/หรือสนใจเป็นพิเศษ

.....

.....

(ลงชื่อ).....

()

แบบประเมินความคิดเห็น ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชน
คำชี้แจง ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

5=ดีมาก 4=ดี 3=ปานกลาง 2=พอใช้ 1=ควรปรับปรุง

โปรดทำเครื่องหมาย/ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ความคิดเห็นจากการฝึกอบรม	5	4	3	2	1
การวางแผนและการเตรียมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมชัดเจนเพียงใด การจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์มีความเหมาะสมเพียงใด สถานที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเพียงใด การดำเนินงาน การสาธิตการฝึกอบรมชัดเจนเพียงใด ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเหมาะสมเพียงใด ทักษะการถ่ายทอดเหมาะสมเพียงใด เนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเพียงใด ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรม ความรู้และทักษะที่ได้รับเหมาะสมเพียงใด ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมากน้อยเพียงใด การประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใด ทักษะคิดต่อการประกอบอาชีพนี้มีมากน้อยเพียงใด ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมีมากน้อยเพียงใด					

แบบประเมินความคิดเห็นเพิ่มเติม ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะในการฝึกอบรม

1. ปัญหาอุปสรรคในการฝึกอบรมครั้งนี้.....
2. ข้อดีของการฝึกอบรมครั้งนี้.....
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาการฝึกอบรมครั้งนี้.....
4. จากการฝึกอบรมครั้งนี้ท่านได้แนวทางในการประกอบอาชีพอย่างไร.....
5. ท่านคิดว่าควรจะมีกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนในลักษณะนี้ต่อไปหรือไม่.....
6. ท่านคิดว่าต้องการให้จัดฝึกอบรมเพื่อใช้ประกอบอาชีพในเรื่องใด.....
7. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

ขอบคุณค่ะ รศ.ดร.กัญญา กำศิริพิมาน

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ได้ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การอบรมทักษะการพันทราย

วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

โครงการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บริการวิชาการสู่ชุมชน:

เครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการและสถานศึกษา

ณ โรงเรียนแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

จัดโดย ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพิมาน)

ประธานสาขาวิชาอาชีวศึกษา

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ได้ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การอบรมทักษะการทำงานนบ้นขลิบ (ปั้นลิบ)

วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

โครงการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บริการวิชาการสู่ชุมชน:

เครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการและสถานศึกษา

ณ อบต.อุโมงค์ จังหวัดเชียงใหม่

จัดโดย ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพิมาน)

ประธานสาขาวิชาอาชีวศึกษา

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ได้ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำวิดีโอภาพยนตร์

วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2548

โครงการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บริการวิชาการสู่ชุมชน:

เครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการและสถานศึกษา

ณ โรงเรียนทางดง จังหวัดเชียงใหม่

จัดโดย ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพินาน)

ประธานสาขาวิชาอาชีวศึกษา

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ได้ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสี

วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2548

โครงการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บริการวิชาการสู่ชุมชน:

เครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการและสถานศึกษา

ณ โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่

จัดโดย ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพินาน)

ประธานสาขาวิชาอาชีวศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

เทคนิคการพ่นทราย

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพ่นทราย

ความหมาย

การพ่นทรายเป็นการทำให้แก้วที่ได้ จะมีความชุ่มฉ่ำเพื่อการแกะสลักลายต่างๆการพ่นทรายเป็นเทคนิคในการทำความสะอาดผิวชิ้นงานที่ผิวเรียบ การทำงานโดยอาศัยหลักการนำเม็ดทรายจากภาชนะเก็บทรายขึ้นมาด้วยความเร็วของลมอัดจะเป็นตัวทำความสะอาดผิวชิ้นงานให้มีความสะอาดได้ เทคนิคดังกล่าวยังสามารถประยุกต์นำไปใช้กับการกัดผิวชิ้นงานเช่น เทคนิคการกัดกระจก การกัดผิวหินอ่อน ที่กำลังได้รับความนิยมจากทั้งผลิตและผู้ซื้อ

ประโยชน์

- ใช้แกะสลักกระจก- อคริลิก ทำลวดลายบนแก้วน้ำ และกรอบรูป
- ใช้แกะสลักหินอ่อน,หินแกรนิต ทำป้ายชื่อสถานที่ป้ายอัฐิ ป้ายบ้านเลขที่
- ขัดทำความสะอาดผิวงานโลหะทุกชนิด เช่น เหล็ก อลูมิเนียม ทองเหลือง สแตนเลส
- ขัดสนิม- ลอกสีเก่าเพื่อบิลท์อะไหล่รถ คอมพิวเตอร์แอร์ หรือฟ้ามอเตอร์เก่า
- ทำโลโก้บนอุปกรณ์ระดับยนตร์ สแตนเลส เช่น แผ่นป้ายทะเบียน,กันชน
- ขัดผิวแม่พิมพ์เหล็กหรือลูมิเนียม เพื่อให้มีผิวที่เรียบหรือหยาบมากขึ้น
- บิลท์หน้าไม้กอล์ฟที่ลื่น หรือเป็นรอยขีดข่วนให้ดูเหมือนใหม่
- พ่นทรายงานจิ๋วเวลรี่ เช่น เครื่องประดับทอง-เงิน เครื่องประดับทองเหลือง
- ขัดผิวพลาสติกใสหรือเรซินใส ให้มีผิวฝ้าดูสวยไปอีกแบบหนึ่ง
- พ่น ทรายงานทันตกรรม
- คัดแปลงเป็นเครื่องเป่าฝุ่นใส่กรองอากาศรถยนต์ หรือ ใช้เป่าฝุ่นผงหมึกเลเซอร์ก็ได้

วัสดุ อุปกรณ์

1. ตู้พ่นทราย
2. ปัมลม
3. ทรายซิลิกอนคาร์ไบด์
4. สติกเกอร์
5. กาวน้ำ
6. กระจก,แก้ว
7. เทปใสหรือเทป
8. น้ำยาล้างจาน

วิธีการพ่นทรายแคะสลักกระจก

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมชิ้นงาน

วิธีที่ 1 ทำลวดลายและตัดสติ๊กเกอร์

1. เตรียมพ่นกระจกโดยเช็ดให้สะอาด
2. ตัดสติ๊กเกอร์สีขาวขนาดเท่ากระจกหรือใหญ่กว่าแผ่นกระจกเล็กน้อย
3. ติดสติ๊กเกอร์ลงบนแผ่นกระจก ค่อยๆ รีดด้วย ไม้บรรทัดเพื่อไม่ให้เกิดฟองอากาศ ส่วนที่กว้างและยาวกว่าให้ใช้หุ้มขอบของกระจกเพื่อกัน ไม้ให้ถูกทรายที่พ่น
4. ลวดลายที่นำมาพ่นทราย จะวาดลงบนสติ๊กเกอร์โดยตรง หรือจะใช้วิธีพิมพ์ภาพวาดจากคอมพิวเตอร์ลงกระดาษก็ได้
5. ทากาวน้ำให้แผ่นต้นแบบกับแผ่นสติ๊กเกอร์ติดกัน
6. ใช้ปลายมีดแคะส่วนที่ต้องการพ่นทรายออก โดยไม่ให้มีเศษยางสติ๊กเกอร์เหลืออยู่ในลวดลาย ที่จะพ่นทราย เพราะจะทำให้ทรายพ่นเข้าไปไม่ถึงลาย ส่วนที่ไม่ต้องการให้ถูกพ่นทรายให้ติดสติ๊กเกอร์บังไว้ หรือห่อด้วยถุงพลาสติก

วิธีที่ 2 ทำลวดลายด้วยเครื่องตัดสติ๊กเกอร์

1. เตรียมกระจก
2. ตัดสติ๊กเกอร์ด้วยเครื่องตัดสติ๊กเกอร์
3. เตรียมย้ายแผ่นสติ๊กเกอร์ไปติดกระจก หรือ หิน โดยติดเทปใสหรือเทปลงบนลายสติ๊กเกอร์ให้เต็มพื้นที่หรือใช้กระดาษสีขาวทากาวน้ำติดบนสติ๊กเกอร์ให้เต็มลวดลาย(เพื่อว่าเวลาลอกแผ่นสติ๊กเกอร์ไปติดกระจก ลวดลายจะได้ไม่หลุดออกเป็นชิ้นๆ)
4. ลอกสติ๊กเกอร์ที่ตัดไว้ทั้งแผ่นมาติดที่กระจก ค่อยๆรีดด้วยไม้บรรทัด หรือแผ่นยางเพื่อไล่ฟองอากาศ
5. ใช้ปลายมีดแคะส่วนที่ต้องการพ่นทรายออก โดยไม่ให้มีเศษยางสติ๊กเกอร์เหลืออยู่ในลวดลายที่ จะ พ่นทราย เพราะจะทำให้ทรายพ่นเข้าไปไม่ถึงลาย ส่วนที่ไม่ต้องการให้ถูกพ่นทรายให้ติดสติ๊กเกอร์บังไว้หรือห่อด้วยถุงพลาสติก

ขั้นตอนที่ 2

1. ต่ออุปกรณ์ต่างๆของเครื่องพ่นทรายให้เรียบร้อย
2. นำชิ้นงานเข้าไปในตู้พ่นทราย แล้วกดไกปืนพ่นทรายลงบนชิ้นงาน ถ้าหากต้องการให้พื้นผิวเป็นฝ้าให้พ่นสาดบางๆลงไปทีลวดลาย ถ้าต้องการให้ลายมีความลึก ให้พ่นทรายเน้นไปที่ลวดลาย ทรายจะกัดกร่อนผิงให้ลึกลง
3. เมื่อพ่นทรายเสร็จแล้วนำชิ้นงานออกจากตู้พ่นทราย ใช้ปืนลมเป่าเศษทรายที่เกาะอยู่
4. แคะสติ๊กเกอร์ออก
5. ทำความสะอาดชิ้นงานด้วยน้ำยาล้างจาน

เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

การทำขนมปั้นสิบ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทำขนมปั้นสิบ

ลักษณะขนมปั้นสิบมีลักษณะเป็นครึ่งวงกลมบรรจุไส้ขนมข้างใน ขลิบริมหลังจากบรรจุไส้แล้วมีขนาดพอดีคำ ไส้ขนมที่นำมาบรรจุมีทั้งไส้หวานและไส้เค็ม รับประทานเป็นอาหารว่าง เช่น รับประทานคู่กับน้ำชา กาแฟ

ส่วนประกอบ

- ตัวแป้งทำมาจากแป้งสาลีเอนกประสงค์ น้ำตาล เกลือ น้ำมันพืช น้ำเปล่า
- ไส้ขนมมีหลายรูปแบบทั้งไส้เค็มและไส้หวาน เช่น ไส้ถั่วกวน ไส้เผือก ไส้สับปะรด ไส้หมูหยอง ไส้ไก่ ไส้ลูกเกด ไส้แยมผลไม้ สามารถนำมาประยุกต์ได้ตามใจชอบ

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

1. เตาแก๊ส
2. กระทะ
3. ไม้พาย
4. อ่างผสม/ชามผสม
5. ที่ร่อนแป้ง
6. ถ้วยตวง
7. ช้อนตวง
8. ทัพพี
9. ไม้คลึงแป้ง

ส่วนผสมตัวแป้ง

1. แป้งสาลีเอนกประสงค์ตราว่าว	3 ถ้วยตวง
2. น้ำมันพืช	½ ถ้วยตวง
3. น้ำตาล	1 ช้อนโต๊ะ
4. เกลือป่น	½ ช้อนชา
5. น้ำสะอาด	1 ถ้วยตวง

ขั้นตอนการทำขนมปั้นสิบ

1. ร่อนแป้งสาลีเอนกประสงค์ และเกลือรวมกัน 1 ครั้ง พักไว้
2. ผสมน้ำตาลกับน้ำเปล่าคนให้ละลาย
3. นำแป้งร่อนไว้เทลงในอ่างผสม ใส่น้ำมันพืช และน้ำเปล่าจนเข้ากันจนแป้งเนียน พักไว้

10-15 นาที

4. ปั่นแป้งเป็นก้อนขนาดเท่าหัวแม่มือ คลึงให้เป็นแผ่นบาง
5. นำไส้ที่เตรียมใส่ลงไปนึ่งในแป้งที่คลึงไว้ พับเข้าหากัน ขลิบริมแป้งให้สนิท
6. นำไปทอดในน้ำมัน โดยใช้ไฟปานกลาง จนขนมมีลักษณะเป็นสีทอง ตักขึ้น พักไว้ให้สะเด็ดน้ำมัน
7. ทิ้งไว้ให้เย็น บรรจุในภาชนะที่ปิดสนิท สามารถเก็บไว้ได้นานประมาณ 1 เดือน

ส่วนผสมไส้ถั่วกวน

1. ถั่วเขียวเลาะเปลือกหนึ่งสุก
2. น้ำตาลทราย
3. น้ำมันพืช
4. น้ำเปล่า
5. เกลือ

ขั้นตอนการทำไส้ถั่วกวน

1. แช่ถั่วเขียวทิ้งไว้ 1 คืน หรืออย่างน้อย 5-6 ชั่วโมง
2. ล้างน้ำให้สะอาด และพักให้สะเด็ดน้ำ
3. นำไปนึ่งประมาณ 30 นาที หรือจนสุก
4. นำไปบดให้ละเอียด
5. นำไปกวนในกระทะทองเหลือง ใส่น้ำตาล น้ำมันพืชเกลือ น้ำเปล่า กวนให้แห้งพอปั้น

ได้ โดยใช้ไฟอ่อนๆ ประมาณ 30 นาที

ใส่น้ำพริกเผาหมูหยอง

ส่วนผสมใส่น้ำพริกเผาหมูหยอง

1. หมูหยอง
2. น้ำพริกเผา
3. น้ำเปล่า

ขั้นตอนการทำใส่น้ำพริกเผาหมูหยอง

1. นำหมูหยองมาใส่ลงในกระทะที่ตั้งไฟอ่อนๆ แล้วเติมน้ำเปล่าลงไป คนให้ทั่วจนหมูหยองชุ่มน้ำ
2. ใส่พริกเผาลงไปคนให้เข้ากับหมูหยอง จนหมูหยองเริ่มแห้ง พอปั้นได้

เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งMOVIE MAKER

MOVIE MAKER เป็นโปรแกรมที่ใช้สำหรับตัดต่อวีดีโอโดยการนำเอาไฟล์วีดีโอหรือภาพนิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้เป็นต้นฉบับในการทำเป็นคลิปวีดีโอเพื่อใช้ใน ความบันเทิงตัวส่วนหรือเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ส่งให้เพื่อทางอีเมลก็ได้

ขั้นตอนการสร้าง MOVIE MAKER

การสร้าง MOVIE จากไฟล์ภาพนิ่งนั้นในโปรแกรม MOVIE MAKER นั้นสามารถทำได้ทั้งภาพวีดีโอ และภาพนิ่งแต่ในส่วนของการทำภาพยนตร์ด้วยภาพนิ่งสามารถสรุปขั้นตอนในการสร้างภาพยนตร์ได้ดังนี้

1. นำไฟล์ภาพนิ่งเข้ามาใช้งานในโปรแกรม
2. ตัดต่อเอฟเฟกต์ ทราเนชันให้กับคลิปภาพนิ่ง
3. การใส่เสียงประกอบในภาพยนตร์
4. การบันทึกภาพยนตร์เพื่อนำไปใช้งาน

ขั้นตอนการนำภาพนิ่งและเสียงเข้าสู่ COLLECTION

ก่อนที่จะทำการตัดต่อภาพยนตร์เราจะต้องนำภาพนิ่งและไฟล์เสียงเข้ามาในโปรแกรมและนำมาไว้บน Storyboard หรือ Timeline เพื่อทำการตัดต่อ โดยมีวิธีการนำภาพนิ่งและไฟล์เสียงเข้ามาในโปรแกรมดังนี้

1. คลิกเลือกคำสั่ง imp0nt picture เพื่อนำภาพนิ่งเข้ามา
2. คลิกเลือกโฟลเดอร์ที่เก็บไฟล์ภาพนิ่ง
3. คลิกเลือกไฟล์ภาพนิ่งที่ต้องการ
4. คลิกปุ่ม impont
5. ไฟล์ภาพนิ่งที่เลือกไว้จะถูกนำเข้ามาใน Collection ตามต้องการ
6. คลิกคำสั่ง impont audio and music เพื่อนำไฟล์เสียงเข้ามาใช้ประกอบในภาพยนตร์
7. คลิกเลือกโฟลเดอร์ที่เก็บไฟล์เสียง
8. คลิกไฟล์เสียงที่ต้องการ
9. คลิกปุ่ม impont
10. ไฟล์เสียงจะถูกนำเข้ามาใน Collection

STORYBOARD TIMELINE

ทั้งสองส่วนส่วนที่ใช้ในการควบคุมการทำภาพยนตร์ซึ่งทำหน้าที่คล้ายกันมากสรุปกันอย่างง่ายก็คือ

STORYBOARD เป็นส่วนที่ใช้แสดงรูปเสียงที่อยู่ในพื้นที่ทำงาน

TIMELINE เป็นส่วนที่ไว้ใช้แสดงรูปและเสียงที่อยู่ในพื้นที่ทำงานเช่นเดียวกันแต่ใน

TIMELINEสามารถใช้กำหนดและควบคุมการแสดงผลภาพและเสียง ตัวอักษร ใต้เต็ล การตัดต่อภาพยนตร์

ขั้นตอนมีดังนี้

1. ใช้คลิกเมาส์ลากภาพนิ่งมาวางบน Storyboard ช่องแรก
2. หลังจากนั้นให้ลากคลิปภาพนิ่งที่ต้องการมาวางใน Storyboard ช่องต่อมาตามลำดับ
3. หลังจากนั้นให้ทำการสลับ mode การทำงานจาก Storyboard เป็น Mode Timeline
4. คลิกลากคลิปเสียงมาวางใน Audio/Music บน Timeline ในตำแหน่งเส้นเวลาที่ต้องการ
5. คลิกปุ่มขยาย เพื่อขยายช่วงเวลาของคลิปออกมาจะได้ทำงานได้สะดวกขึ้นโดยปรกติ

ภาพนิ่งใน Timeline จะแสดงผลภาพละ 5 วินาที หากต้องการให้ภาพนิ่งของเราแสดงผลนานกว่าเดิมหรือสั้นกว่าเดิม ให้คลิกเลือกภาพที่ต้องการและเลื่อนเมาส์ไปวางอยู่บริเวณจุดเวลาเริ่มต้นของคลิปจะเห็นเมาส์เปลี่ยนเป็นรูป ← แล้วลากเมาส์เพื่อเพิ่มหรือลดเวลาแสดงผลของภาพ

6. หากต้องการลดเวลาของคลิปเพลงก็ใช้การลากเมาส์เหมือนกับคลิปของภาพหนึ่ง

การใส่ VIDEO EFFECT
 ภาพยนตร์ที่ตื่นนอกจากจะมีการตัดต่อที่ดีแล้ว การนำเอฟเฟ็กมาใส่ในบางช่วงโอกาส ก็จะทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ที่น่าสนใจขึ้นเช่นกัน

เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
การทำเครื่องประดับด้วยลูกบิดและหินสี

วัสดุ-อุปกรณ์

วัสดุ ลูกบิด และหินสี ชนิดต่างๆ กาว เชือก และเอ็นร้อย

อุปกรณ์ คีมชนิดต่างๆ เช่น คีมปากนก คีมปากจิ้งจก คีมปากกลม กรรไกร กาว ไม้บรรทัด
ภาชนะสำหรับใส่ลูกบิด

ขั้นตอนการทำต่างหู

1. ตัดส่วนปมของลวด เสดฟัน ที่มีลักษณะคล้ายหัวตาปูออก
2. ใช้คีมปากกลมม้วนดัดปลายด้านใดด้านหนึ่งให้เป็นห่วง
3. ร้อยใบไม้ในห่วงลวดที่มีวน 2 ใบ ให้ใบไม้หันหน้าเข้าหากัน
4. ร้อยฝาโลหะลักษณะหายขึ้น ตามด้วย ลูกบิดแฟนตาซี แล้วร้อยฝาโลหะในลักษณะคว่ำปิด
5. ร้อยคริสตัลเหลี่ยม และใช้คีมปากกลม ม้วนปลายลวดที่เหลือให้เป็นห่วง ในตำแหน่งที่ติด

กับคริสตัลเหลี่ยม

6. ดัดปลายลวดส่วนที่เหลือ แล้วนำตัวเจาะหูแบบตะขอ มาเกี่ยวคล้องเป็นต่างหู

ขั้นตอนการทำสร้อยคอ

1. ตัดเอ็นยาว ประมาณ 50 ซม
2. ร้อยลูกบิดโลหะ ที่เป็นลักษณะเหมือนจี้ ไว้ตรงกลางเส้นเอ็น
3. ร้อยลูกบิดพลาสติกแฟนตาซี ลูกบิดพลาสติกกลมลูกบิดคลิกตัลเหลี่ยม ลูกบิดปล้องอ้อย

ลูกบิดหิน โดยสลับกันไป

4. ให้ร้อยจากปลายเชือกเอ็นทั้งสองด้าน และให้เหมือนกันทั้งสองด้าน
5. ร้อยให้ได้ความยาว ประมาณ 40 ซม
6. นำตัวตะขอแบบหลอดเกลียวมาร้อยและผูกปลายเอ็นที่ด้านใดด้านหนึ่งก่อน พร้อมตัด

ปลายเชือกส่วนที่เหลือออก

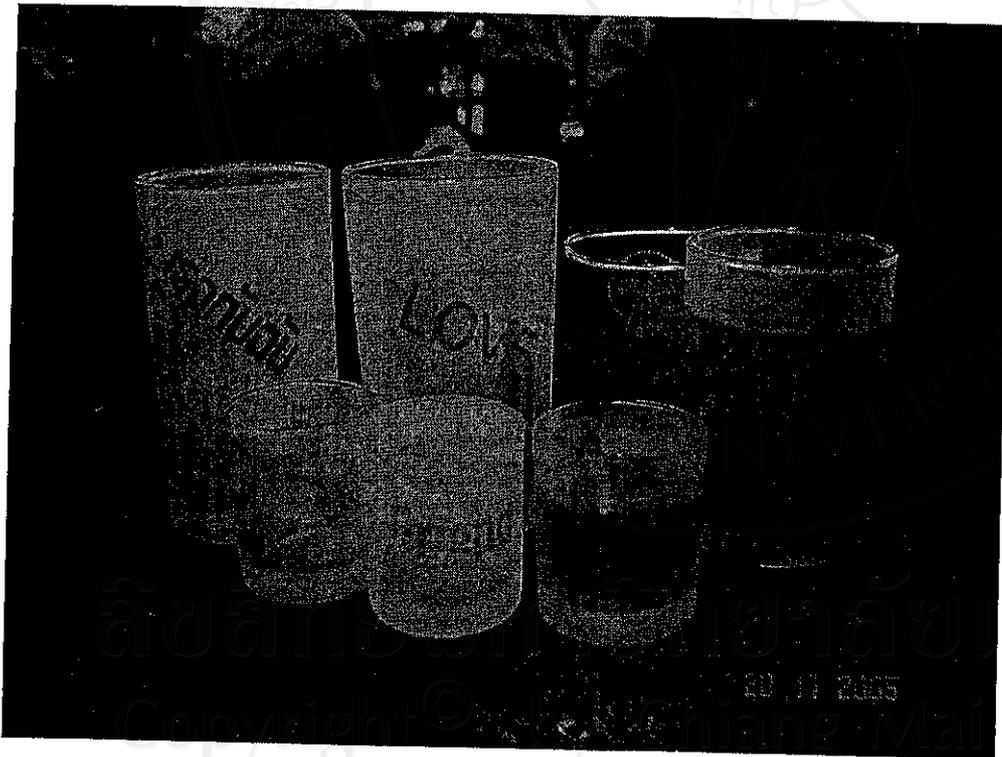
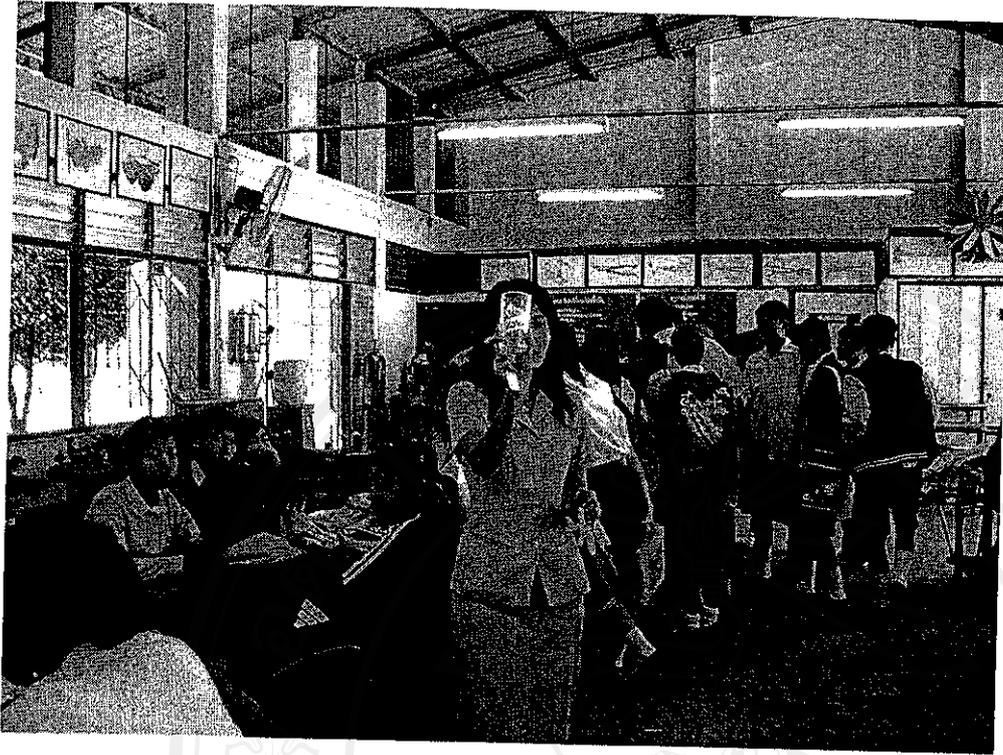
7. ร้อยตะขอแบบหลอดเกลียวที่มีลักษณะคู่กัน ที่ปลายเอ็นอีกด้าน
8. ดึงเอ็นที่ร้อยลูกบิดให้ตึง แล้วผูกปลายเอ็นพร้อมตัดปลายที่เหลือออก
9. นำตะขอแบบหลอดเกลียวทั้งสองด้านมาหมุนติดกันเป็นสร้อยคอ

ขั้นตอนการทำสร้อยข้อมือ

1. ตัดเชือกเอ็น 2 เส้น ความยาวเส้นละ 25 ซม
2. ประกบเชือกเอ็นทั้ง 2 เส้น ร้อยลูกปัดโลหะให้อยู่กึ่งกลางเอ็น
3. ร้อยลูกปัดพลาสติกแฟนตาซี ลูกปัดพลาสติกกลม ลูกปัดปล้องอ้อย โดยสลับกันไป
4. ให้ร้อยจากปลายเชือกเอ็นทั้งสองด้าน โดยแต่ละด้านให้แยกเอ็นเป็นลักษณะสร้อยคู่และให้เหมือนกันทั้งสองด้าน
5. ร้อยให้ได้ความยาวประมาณ 16 ซม แล้วนำตัวตะขอแบบหลอดเกลียว มาร้อยและผูกปลายเอ็นที่ด้านใดด้านหนึ่งก่อน พร้อมตัดปลายเชือกส่วนที่เหลือออก
6. ร้อยตะขอแบบหลอดเกลียวที่มีลักษณะคู่กัน ที่ปลายเอ็นอีกด้าน
7. ดึงเอ็นที่ร้อยลูกปัดให้ตึงแล้วผูกปลายเอ็นพร้อมตัดปลายที่เหลือออก
8. นำตะขอแบบหลอดเกลียวทั้งสองด้านมาหมุนติดกันเป็นสร้อยข้อมือ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

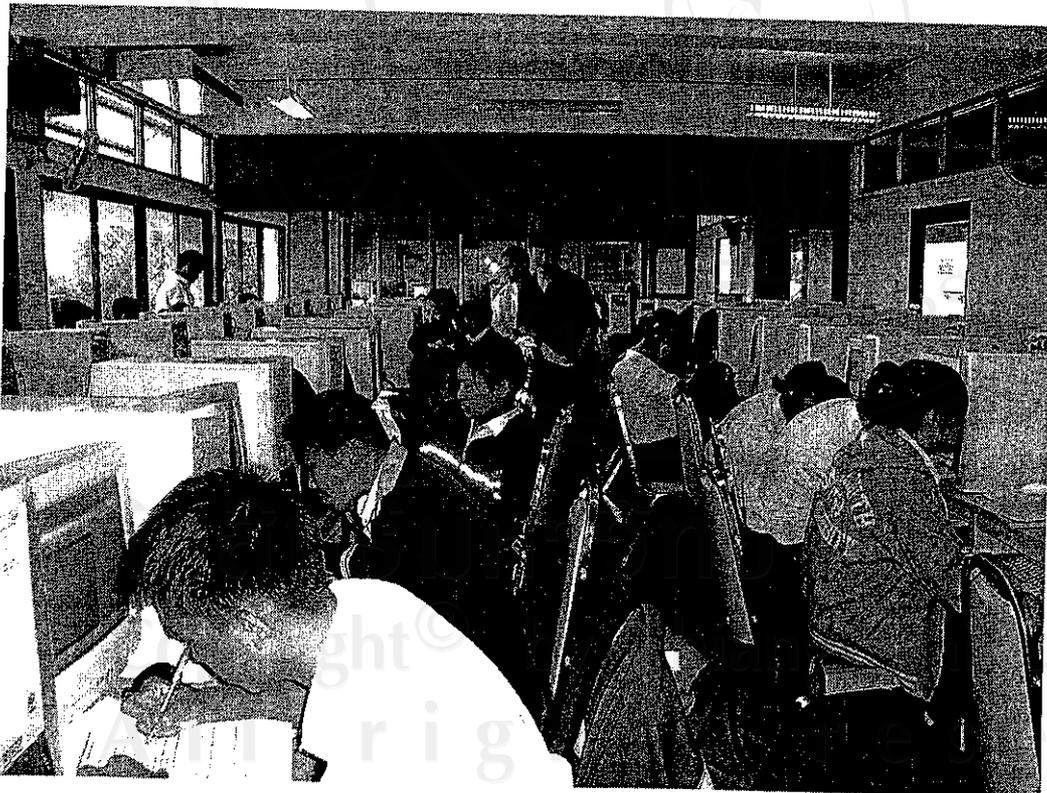
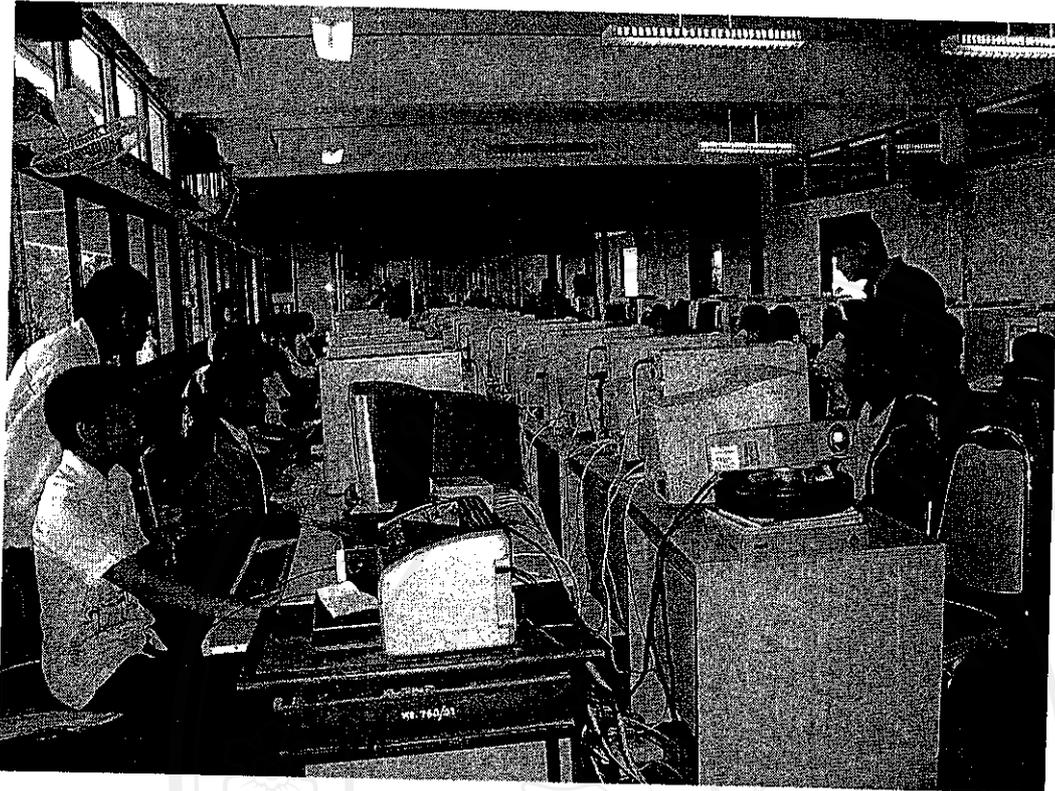

รูปภาพการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาทักษะอาชีพ
เทคนิคการพันทราย

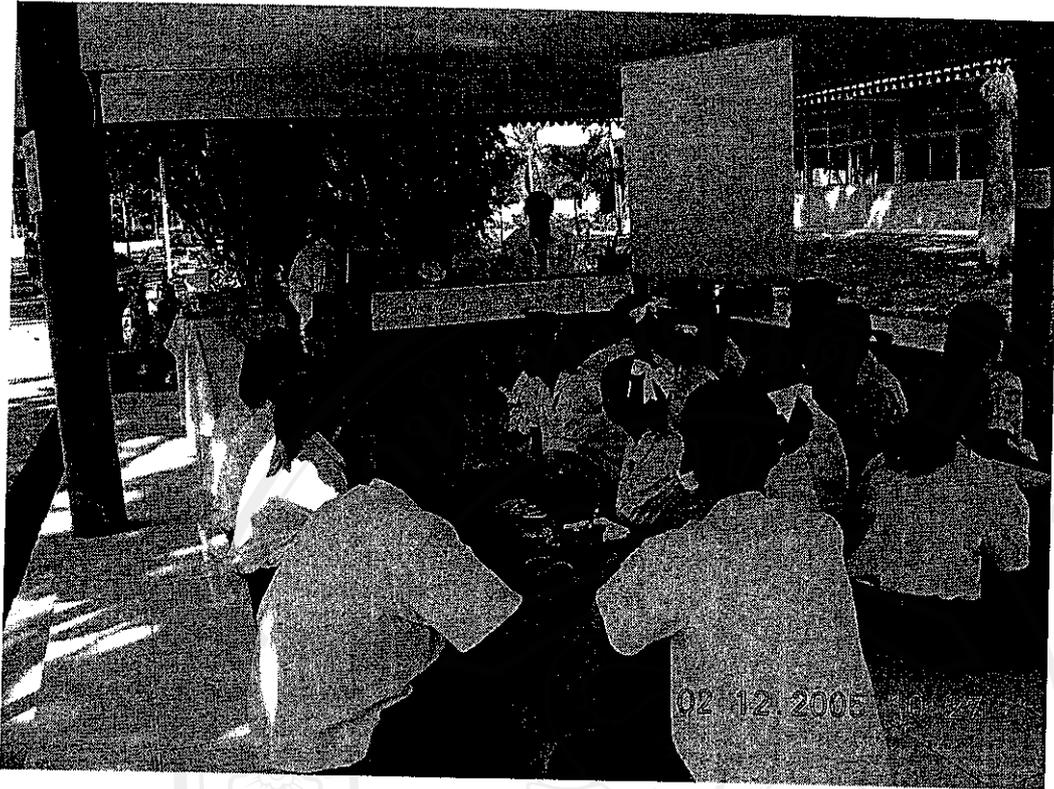
เชียงใหม่
University
All rights reserved

รูปภาพ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาทักษะอาชีพ
การทำนมปั่นสลิบ

รูปภาพการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาทักษะอาชีพ
การทำภาพยนตร์จากภาพนิ่งMOVIE MAKER

รูปภาพการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาทักษะอาชีพ
การทำเครื่องประดับด้วยลูกปัดและหินสี

ประวัติหัวหน้าโครงการ

ชื่อและนามสกุล	รศ.ดร.กัญญา กำศิริพิมาน
เพศ	หญิง
สถานภาพสมรส	โสด
วันเดือนปีเกิด	21 พฤศจิกายน 2497
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โทร.053-944258-9
ที่อยู่ปัจจุบัน	334/458 หมู่บ้านวรุณนิเวศน์ ถ.เชียงใหม่- หางดง ต.แม่เหียะ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
โทรศัพท์	053-280445
E-mail	kanyakum@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	1991 ปริญญาเอก Ed.D (Industrial Education Management) Technological University of the Philippines(TUP)
	1989 ปริญญาโท Master of Art in Industrial Education (Administration and Supervision) TUP
	1984 ปริญญาตรี สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
	1978 ประกาศนียบัตรฝึกหัดครูมัธยม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตภาคใต้
	1976 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้
ประวัติการทำงาน	1978 วิทยาลัยเทคนิคสตูล
	1982 วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี
	1985 ศึกษาพิเศษ กรมอาชีวศึกษา
	1993 ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

งานวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูอาจารย์และผู้รับผิดชอบในงานวิจัยที่มีต่อการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคใต้ พ.ศ.2535
2. สภาพปัจจุบันและปัญหาในการสอนวิชาชีพของครู อาจารย์ผู้สอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคใต้ พ.ศ.2536
3. สภาพการทำงานและปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมใน สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคใต้ พ.ศ.2537
4. ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2538
5. ความต้องการของอาจารย์อาชีวศึกษาในเขตภาคเหนือเกี่ยวกับการทำวิจัยการศึกษา พ.ศ.2539
6. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาหลักสูตรทวิภาคี ของกลุ่ม สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคเหนือตอนบน ปีการศึกษา 2539
7. สภาพและปัญหาการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์อาชีวศึกษาใน สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคเหนือ พ.ศ.2542
8. แนวนโยบายในการจัดการทุนการศึกษา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2543
9. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางอาชีวศึกษาระหว่างสถานประกอบการและองค์กรทางการ ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2545
10. ประเมินผล โครงการการสัมมนาวิชาการสาขาอุตสาหกรรมเรื่อง“วิจัยและสิ่งประดิษฐ์ อุตสาหกรรมมาอย่างทีคิด” สาขาวิชาอุตสาหกรรม ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2546
11. พัฒนาเทคนิคการเป็นวิทยากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการ พ.ศ.2547

ผลงานทางวิชาการ (หนังสือที่ผลิตและจำหน่าย)

1. หนังสือหลักการศึกษา
2. หนังสือหลักการอาชีวศึกษา
3. หนังสือการนิเทศอุตสาหกรรมศึกษา
4. หนังสือการนิเทศทางอาชีวศึกษา
5. English Conversation for Vocational Teachers
6. Chinese Vocabulary for Occupational Conversation
7. Japanses Vocabulary for Career Conversation.

ประสบการณ์การทำงานด้านอื่น ๆ

1. ประธานสาขาวิชาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มช.
2. ประธานสาขาวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี
3. ประธานฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มช.
4. อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักหญิง 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมป๋กได้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
6. บรรณาธิการ วารสารวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
7. บรรณาธิการ วารสารวิจัยทางอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
8. บรรณาธิการ วารสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
9. ผู้ปฏิบัติงานร่วม(Counter Part) ของอาสาสมัครญี่ปุ่น โครงการ Jica ร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่น และภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
10. นายกสโมสรมงสวิร์ดิเชียงใหม่
11. อุปนายกมูลนิธิพุทธรักษ์มีจังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved